

JOURNALISTI

9
2017

Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
93. vuosikerta 18.8.2017

Moskovan syleilyssä

Ylen toimittaja Erkka Mikkonen
joutui Venäjän valtakoneiston
puristuksiin.

8

TES-NEUVOTTELUT: TAVOITTEENA PALKANKOROTUKSET S.28 • TYÖNTEKIJÖILLE VOITTO YLEN UUSI AIKA -RIIDASSA S.6

tässä lehdessä

KANNEN KUVA: ARTHUR BONDAR

○ Renaz Ebrahimi haluaa keskustelua sometappelun tilalle. **22**

KUVA: LAURA OJA

○ Freelancer, näin saat juttusi kaupaksi. Journalisti listasi parhaat vinkit juttujen myymiseen.

14

○ Tillsammans bakom och framför kameran. Jobba med sin partner kan vara underbart - eller inte.

18

KUVA: PENTTI VÄNSKÄ

○ Toimittaja Aki Jörgensen auttaa lehtiä toimitusjärjestelmän käyttöönotossa.

25

KUVA: HANNU HUTTU

○ Toimittaja Hanna Laukkanen palasi aikuisena pesäpallokentälle.

30

Hyveet kunniaan

MARKKU LAPPALAINEN markku.lappalainen@journalistiliitto.fi

Minä olen totuus. Näin Yhdysvaltain presidentti **Donald Trump** ei tiettävästi ole sanonut, vaikka epäilemättä hän sitä tarkoittaa. Hän on ottanut oikeuden määrittellä, mikä on totta.

Hän tekee sen päälauseilla, korkeintaan twiiteillä.

Trump käy omien sanojensa mukaan sotaa median kanssa. Hän on leimannut toimittajat epärehellisiksi ihmisiksi.

Maailman vaikutusvaltaisimman tehtävän hoitajalle tosiasiat ovat esteitä, joiden ohi voi luikerrella, jos oman asian edistäminen sitä vaatii.

Eikä Trump ole yksin. Totuudenvastaisuus voi hyvin eri puolilla maailmaa, meilläkin. Internetin rajattomuus mahdollistaa myös totuuden rajojen hämärtämisen.

Journalismille totuuden muovailu merkitsee suurta haastetta. Velvollisuus pyrkiä totuudelliseen tiedonvälitykseen on journalismin ammattietiikan keskeisiä periaatteita. Siitä ei sovi tinkiä.

Yleisöllä on oikeus saada oikeita ja olennaisia tietoja ympäröivästä maailmasta ja journalistin velvollisuus on tuottaa niitä.

”Journalistin työltä murenee pohja ja oikeutus, jos hän sukkuloi vain valikoitujen faktojen keskellä.”

Kesällä eläkkeelle jäänyt Yleisradion toimittaja **Vesa Toijonen** kiteytti Ylen verkkosivuilla 21. kesäkuuta julkaistussa haastattelussa oman työnsä lähtökohdat ajatuksia herättävästi: Some-aikakaudellakin on oltava läsnä ja etsittävä totuutta. On mentävä sinne, missä tapahtuu.

Niin yksinkertaista, ja niin vaikeaa. Toijonen uskoo, että tieto lisää ymmärrystä ja poistaa turhia pelkoja. ”Tieto auttaa ymmärtämään, että ihmiset oikeasti pakenevat henkensä

edestä, eivät vain meidän kiusaksemme”, hän sanoo.

Lukuisia koskettavia dokumentteja ja reportaaseja tehnyt Toijonen miettii haastattelussa myös hyvän journalismin olemusta. Se on rehellistä, totuudenmukaista, siinä ovat faktat kohdallaan ja se on hyvin tehtyä. ”Se lisää tietoa, silläkin uhalla että se lisää tuskaa.”

Maailma on esitettävä todellisuena, vaikka tänä päivänä on yhä helpompaa sulkeutua omaan kuplaan todellisuuden ulkopuolelle. Journalistin työltä murenee pohja ja oikeutus, jos hän sukkuloi vain valikoitujen faktojen keskellä.

Siksi on tärkeää, että ammatin perinteiset hyveet ovat kunnia. Tiedonhankinta ja tietojen varmentaminen – faktojen tarkistaminen – ovat loputonta perustyötä, jonka varaan koko toiminnan uskottavuus rakentuu.

Tieto on myös arvioitava ja esitettävä tavalla, joka puhuttelee yleisöä. Sille on haettava muoto, joka nostaa sen esille yhä voimistuvassa informaatiosuodatuksessa.

Journalisti vaalii laadukasta journalismia, sananvapautta ja alan parhaita perinteitä. Journalisti tarkastelee kriittisesti media-alaa ja sen ilmiöitä.

Kohti neuvotteluita

Edessä on kiihkeä työmarkkinasyksy. Lähes kymmenen laihan vuoden jälkeen talouden mittarit näyttävät positiivisia lukemia. On syytä neuvotella, miten kaikki saavat oikeudenmukaisen osansa siitä hyvästä, jota talouden elpyminen tuottaa.

Suuryritysten johtajat ovat jo kuitanneet oman osuutensa talouden käänneestä – huikeina palkankorotuksina ja palkkioina. Vuoden 2016 kilpailukyky sopimus merkitsi palkansaajille nolla-

korotuksia ja työajan pidennyksiä eli ansioiden alenemista. Kohtuullista on, että menetyksiä nyt korvataan.

Syksyn työmarkkinakierroksen päänavajia ovat suuret teollisuusliitot. Journalistiliiton yhdeksän sopimusalan neuvottelujen aika on loka-joulukuussa. Journalistiliiton sopimusaloilla tehdyt isot rakennemuutokset ovat lisänneet työtaakkaa ja työn vaatavuutta. Se pitäisi näkyä myös palkkaratkaisussa.

KASVO

AISHI ZIDAN

● 31-vuotias Ylen ulkomaantoimittaja. Aloittaa lokakuussa Ylen Lähi-idän kirjeenvaihtajana Jerusalemissa.

● Opiskellut Helsingin yliopistossa Lähi-idän tutkimusta ja sosiologiaa. Käynyt myös Sanoman toimittajakoulun.

● Työskennellyt aiemmin muun muassa Helsingin Sanomissa ja Amnesty Internationalin Suomen-osaston tiedottajana.

● Syntynyt Helsingissä. Aloittanut arabian kielten opinnot aikuisiässä.

Läheltä näkee tarkemmin

Uutisnälkä houkutteli Aishi Zidanin takaisin kriisialueille. Lokakuussa hän aloittaa Ylen Lähi-idän kirjeenvaihtajana alueella, jossa vietti teinikesiään.

MARJA HONKONEN, TEKSTI • JUUSO WESTERLUND, KUVA

Al-Nurin tuhotun moskeijan pihassa oli tukala helle, kun Ylen ulkomaantoimittaja **Aishi Zidan** kohtasi joukon Irakin armeijan ja Isisin taisteluista paenneita naisia ja lapsia. Sillä aikaa kun fikseri haki pakeneville vettä, Zidan teki lyhyet haastattelut arabiaksi.

"Minua eivät kiinnosta aseet tai toiminta, vaan ihmiset kaiken keskellä", Zidan sanoo.

Silti hänet houkuttelivat tiedottajan työstä takaisin toimittajaksi juuri uutistilanteet. Niitä oli tarjolla heinäkuussa Länsi-Mosulissa Irakissa.

Muutamaa päivää al-Nurin moskeijan kohtaamisen jälkeen, 9. heinäkuuta Irakin armeija ilmoitti saaneensa koko kaupungin takaisin hallintaansa. Zidan teki pitkän päivän suoria lähetyksiä auton takapenkiltä.

"Matkan ajoituksessa oli vähän hyvää tuuriakin", hän sanoo.

Ulkomaankeikoillaan Zidan toivoo pääsevänsä tekemään mahdollisimman erilaisia juttuja. Hän on haastatellut niin kapinalistaistelijoja, sodassa lääkärinä toiminutta pikkupoikaa kuin öljypainimestaria.

"Unelmakeikkoja ovat ne, joilla saa aidon kontaktin ihmisiin."

LOKAKUUN ALUSSA Zidan aloittaa puolen vuoden pestin Ylen Lähi-idän kirjeenvaihtajana. Asemapaikaksi on valikoitunut Israel ja Jerusalem, johon pelkkänä kaupunkina kiteytyy moni alueen kannalta tärkeä kysymys.

Alue on Zidanille jo lapsuudesta tuttu. Teinikesiään hän vietti Länsirannalla; Zidanin isä on palestiinalainen. Myöhemmin

Zidan on myös opiskellut Libanonissa ja Jordaniassa. Kokemukset ovat antaneet toimittajalle eväitä samastua Lähi-idän arkeen.

"Minulle kaikkein arvokkainta siellä on ollut aika, jolloin en vielä ajatellut poliittisia kysymyksiä tai aluetta kokonaisuutena."

Kiivaimmille Israelin-ystävälle toimittajan palestiinalaiskytky on punainen vaate. Zidanin itsensä mielestä alueen tuntemus pikemminkin takaa, että hän pystyy raportoimaan konfliktista ja molemmista sen osapuolista monivaihteisesti ja kriittisesti.

"Haluan ymmärtää tilannetta mahdollisimman hyvin, kaikkia puolia ja kaikkia säikeitä. Se on minun motiivini."

"Unelmakeikkoja ovat ne, joilla saa aidon kontaktin ihmisiin."

Zidan kertoo puolueellisuusepäilyjen harmittaneen häntä aiemmin enemmän. Osallista häntä kovetti parin vuoden takainen tapaus, jossa Zidanin *Helsingin Sanomille* tekemää videojuttua gazalaisesta sairaalasta käytettiin propagandan välineenä konfliktin molemmin puolin. Palautetta tuli Yhdysvalloista saakka.

Kokemus ei ole saanut Zidania pelokkaaksi tai varovaiseksi. Hän sanoo pyrkivänsä tekemään journalistina parhaansa – silloin ja nyt.

"Olen aina stressannut aika paljon siitä, että jutuissa on kaikki oikein." •

LIIKKEENLUOVUTUS

● Liikkeenluovutuksella tarkoitetaan yrityksen tai liikkeen tai näiden toiminnallisen osan luovuttamista toiselle työnantajalle.

● Luovutettavan kokonaisuuden on säilytettävä siirrossa oma identiteettinsä.

● Luovutettavan kokonaisuuden on oltava jo ennen luovutusta erotettavissa oleva, itsenäinen liikkeen osa.

Luottavaisena jatkoon.

Journalistiliiton lakimies Maija Raninen uskoo käräjäoikeuden tuomion pitävän hovissakin.

Työntekijät voittoon Uusi päivä -riidassa

MANU HAAPALAINEN, TEKSTI • KAI WIDELL, KUVA

Käräjäoikeus tuomitsi Ylen korvauksiin Uuden päivän työsopimuskikkailusta. ”Kerrankin oikeus on pienen ihmisen puolella”, maskeeraaja Tarja Seppälä sanoo.

Helsingin käräjäoikeus tuomitsi kesäkuussa Yleisradion maksamaan korvauksia tv-sarja *Uuden päivän* kolmelle työntekijälle. Käräjäoikeuden mukaan Yle syyllistyi työsopimusten lainvastaiseen päättämiseen siirtäessään kolmikon pitkään kestäneet, vakituiset työsuhteet Aito Tehdas Oy:lle. Työntekijöille määrättiin maksettavaksi kullekin neljän kuukauden palkka sekä irtisanomisajan korvaus.

Käräjäoikeuden päätös liittyy vuoden 2014 tapahtumiin. Yle siirsi tuolloin *Uuden päivän* noin 130 tekijästä kaikkiaan 21:n työsuhteet Aito Tehtaalle. Yle vetosi oikeudessa siihen, että kyse olisi ollut ohjelman teknisen tuotannon liikkeenluovutuksesta Aito Tehtaalle. Käräjäoi-

keuden mukaan juuri mitkään liikkeenluovutuksen tunnusmerkit eivät kuitenkaan siirrossa täytyneet. Siirretyt työntekijät eivät muodostaneet mitään toiminnallista kokonaisuutta, jolla olisi oma erillinen identiteettinsä.

Journalistiliiton lakimies **Maija Raninen** pitää oikeuden päätöstä merkittävänä.

”Työnantajuuden vaihtuminen ja liiketoiminnan pilkkominen on media-alalla arkipäivää. Päätös lähettää työnantajille viestin siitä, että liiketoimintaa ei voida epä-määräisesti jakaa tai lopettaa, tai siirtää työnantajavastuuta kolmannelle osapuolelle, ilman että se täyttää lainmukaisia liikkeenluovutuksen tunnusmerkkejä. Periaatteellinen merkitys alalle on todella suuri”, Raninen sanoo.

Siirretyille työntekijöille siirto on ollut epäedullinen. Aito Tehdas on sitoutunut Ylen tettiin, ja tarjoaa käytännössä samat työsuhteet, mutta työntekijöillä ei enää ole ollut täyttä varmuutta siitä,

että töitä todella on tarjolla myöskin jälkeen kun *Uusi päivä* vuonna 2018 lopetetaan. Päin vastoin kuin Ylelle työskennellessään, he ovat tehneet Aito Tehtaalla käytännössä vain *Uutta päivää*.

Raninen huomauttaa, että *Uuden päivän* organisaatiokaaviossa ei ole koskaan ollut erikseen olemassa teknistä tuotantoa. Lisäksi monet siirretyistä työntekijöistä tekivät teknisten sijasta luovia tehtäviä, kuten editointia tai maskeerausta.

”Klassinen esimerkki liikkeenluovutuksesta on kenkiä ja hansikaita valmistava nahkatehdas, joka tekee liikkeenluovutuksen nahkahanskoista”, Raninen selittää.

”Silloin kaikki, jotka ovat millään tavalla tekemisissä nahkahanskojen kanssa, siirtyvät uudelle omistajalle. Siirretyt *Uuden päivän* työntekijät taas ovat olleet ennemminkin sattumanvarainen 21 hengen joukko.”

JUTUN KANTAJIIN kuulunut, Ylellä yli 20 vuotta työskennellyt maskeeraa-

ja **Tarja Seppälä** kuvailee käräjäoikeuden päätöstä helpottavaksi.

”Ihan voittajaolohan siitä tuli meille kaikille. Tuntui mahtavalta, että kerrankin oikeus on pienen ihmisen puolella”, Seppälä sanoo.

”Olin jo aiemmin aikonut riitauttaa Ylen kanssa pätkätyösuhteideni ketjuttamista. Oli sinänsä helppo ja selvä päätös lähteä tässä asiassa käräjille.”

Oikeudessa todistajana kuultu Aito Tehtaan leikkaaja **Maija Sutela** kuuluu hankin Yleltä Aito Tehtaalle siirrettyihin. Hän kuvailee prosessin aikaista tilannetta Aito Tehtaalla delikaatiksi.

”Yhtiössämme tehdään töitä Yleisradiolle, eikä heidän kanssaan olisi mitään halua riidellä. Mutta aika moni meistä siirretyistä oli sitä mieltä, että siirto ei mennyt sääntöjen mukaan. Nyt nähtiin, että epäilykset olivat oikeita.”

Yle on ilmoittanut valittavansa käräjäoikeuden tuomiosta hovioikeuteen. Sieltä päätöstä voidaan odotella noin vuoden sisällä. ●

JOHANNA VEHKOO

painokoneetseis@gmail.com
KIRJOITTAJA ON VAPAA TOIMITTAJA
JA YKSI LONG PLAYN PERUSTAJISTA.

Vääriä väitteitä uutisvirrassa

Naiset saavat parempaa palkkaa kuin miehet!

Mikä uutispommi! Paitsi ettei se ollut uutinen eikä se pitänyt paikkaansa. Otsikko komeili kuitenkin *Helsingin Sanomien* uutisvirrassa 17. heinäkuuta.

Lehti julkaisi myös oman suppean juttunsa, jossa haastateltujen asiantuntijoiden mukaan mielipidekirjoittaja sotki tilastoja keskenään. Mielipiteestä ei johtanut linkkiä uutisjuttuun, ja ainoastaan mielipideteksti komeili päivän luetuimpien juttujen listalla.

Uutisjutussa viitattiin myös siihen, että kyseessä oli kirjoittajan pitkäaikainen mielialihe. Toden totta, kirjoittaja on päässyt useiden lehtien palstoille samalla väitteellä jo vuosien ajan. Vasta nyt Facebookin algoritmien ja mobiiliuutisten taivaallinen liitto oli valmis tarjoamaan kirjoitukselle maksimaalisen näkyvyyden.

Perinteinen media on omaksunut nopeiden voittojen toimintalogiikan. Se menee näin: 1) Julkaistaan jotakin kuohuttavaa, vaikka tiedetään, ettei se pidä lainkaan paikkaansa. 2) Tehdään jatkojuttu, jossa kiistetään aiemmin esitetyt tiedot. 3) Ihaillaan somejakojen nousevia käyriä.

Samaan aikaan toisaalla asiaa työkseen tutkineet huokaavat syvään ja valmistautuvat taas kumoamaan jostakin kerta toisensa jälkeen esiin pulpahtelevat virheelliset väitteet.

POHJIMMILTAAN KYSE on samasta ilmiöstä kuin somekohuissa, joista uutisoidessaan media usein unohtaa oman roolinsa niiden alkuunpanijana tai kiihdyttäjänä. Lehdet eivät avaa omia julkaisupäätöksiään tai pohdi omaa vastuutaan, kun kohu lähtee tekstistä, jolle ne

itse ovat tarjonneet näkyvän paikan.

Totta kai lehdistön tehtävä on nostaa esiin puheenaiheita. Mieli-pidesivuilta on noussut julkiseen keskusteluun laaja kirjo tärkeitä aiheita vanhustenhoidon tasosta Kelan päätöksiin. Puheenaiheiden luojalle kuuluu silti myös vastuu siitä, että yhteiskunnallista keskustelua edes yritetään käydä faktapohjaisesti.

Lukijan täytyy pystyä pätevästi arvioimaan, milloin on kyse luotettavasta tiedosta ja milloin ei.

KUN SANOMALEHTI nostaa jonkin virheellisen väitteen näkyvästi esiin uutisvirrassaan, kuinka moni lukija osaa erottaa mielipiteen journalistisesta sisällöstä?

Etenkin mobiilinäkyvässä ja sosiaalisen median kautta jaettuna juttu näyttää monen silmään toimituksen omalta tuotannolta. Sitä ehkä klikkaa moni, mutta se tuskin luo kenellekään mielikuvaa laatumediasta, jonka tilaajaksi kannattaa ryhtyä.

Se kai on jo yleisesti tunnustettu tosiasia, että sitoutunut lukija on lehdelle arvokkaampi kuin satunnainen ohikulkija.

American Press Instituten tuoreen tutkimuksen mukaan uutis- ja mielipideaineiston rajan hämärtäminen rapauttaa lukijoiden luotamusta lehdistöön. Kolmasosalla kyselyyn vastanneista oli vaikeuksia erottaa uutisia ja mielipiteitä toisistaan.

Internet on mittaamattoman suuri mielipideosasto. Sellaisessa ympäristössä erottuu edukseen nostamalla esiin laadukkainta, vaativinta journalismia. Laatumedian edun mukaista olisi entistä selkeämmin merkitä, milloin on kyse journalismista, milloin omaa asiaansa ajavan henkilön yksityisajattelusta. ●

Karhun hampaissa

Ylen Moskovan-toimittaja Erkki Mikkonen sanoo arvostavansa venäläistä suoruutta, vaikka joutuikin maan ulkoministeriön riepoteltavaksi.

MANU HAAPALAINEN, TEKSTI • ARTHUR BONDAR, KUVAT

Moskovan ääni. Ylen freelancetoimittaja Erkki Mikkonen tarkastelee näköalapaikaltaan koko Venäjää. Taustan tornitalot ovat Moskovan bisneskeskus, Moscow City.

”

Arvoisa presidentti Kadyrov. Täällä on Suomen Yleisradion toimittaja **Erkka Mikkonen**. Häntä kiinnostaa Tšetšenian homoseksuaalien olemassaolo. Kysymys kuuluu teidän vastattavaksenne. Tämä ei kuulu ulkoministeriölle. Voisitteko järjestää hänelle matkan Tšetšeniaan?”

Venäjän ulkoministeriön tiedotaja **Marija Zaharova** tunnetaan kansanomaisesta, usein hyökkäävästäkin esiintymistavastaan. Nyt hän on kuitenkin silmin nähden kiihtynyt, Zaharovaksikin. On toukokuun viimeinen päivä, meneillään ulkoministeriön viikoittainen tiedotustilaisuus. Ylen Moskovantoimittaja Erkka Mikkonen on

yllättänyt Zaharovan esittämällä kiusallisen kysymyksen seksuaalivähemmistöjen Tšetšeniassa kohtaamasta vainosta.

Mikkonen tuntee aiheen. Hän on tehnyt Ylen verkkosivuille haastattelunkin Tšetšeniasta paenneista, siellä vainotuista miehistä. Nyt hän haluaa tietää, miten Moskovassa suhtaudutaan Tšetšenian viranomaisten absurdiin näkemykseen, että homoseksuaaleja ei Tšetšeniassa ole, eikä heitä siten myöskään siellä kiduteta.

Mikkonen kysyy, miten tilanne ulkoministeriön näkökulmasta vaikuttaa Venäjän ja EU:n suhteisiin. Asia on noussut esiin viimeksi kaksi päivää aiemmin Pariisissa **Vladimir Putinin** ja **Emmanuel Macronin** välisessä keskustelussa.

Zaharovan verhotusti uhkaava matkatarjous ei suuremmin hät-

Tukikohta. Viisi viime vuotta Erka Mikkonen on työskennellyt Ylen Moskovan-toimistosta käsin.

käytä jatkokysymyksiä sitkeästi tenttaavaa Mikkosta. Erikoinen sananvaihto nousee maailmanlaajuisiksi uutiseksi. Venäjän televisiokanavat palaavat siihen pitkin kesää.

MIKKONEN ON työskennellyt viisi vuotta Moskovassa ja asunut Venäjällä kaikkiaan jo kahdeksan vuotta. Hän tuntee itänaapurin median ja ulkoministeriön tiedotustilaisuuksien käytännöt, myös Zaharovin maineen. Höykytys ja sitä seurannut mediahuomio videoklippien miljoonine katselukertoineen tulivat kuitenkin yllätyksenä, hän kertoo *Journalistille*.

”Osuin tilaisuuteen hiukan sattumalta, enkä ollut edes suunnitellut kysyväni aiheesta. Hetken mielijohteesta kuitenkin kysyin. Tiesin, että aihe on Zaharovalle vaikea, koska olin kuullut hänen aiemman, kiertelevän vastauksensa samaan kysymykseen Yahoo Newsin studiossa”, Mikkonen muistelee.

Mikkonen sanoo tajunneensa jo tilanteen aikana, että Zaharovin hyökkäävästä esiintymisestä tulee uutinen, esitetäänhän tiedotustilaisuus suorana lähetyksenä muun muassa isojen Russia Today- ja NTV-kanavien verkkosivuilla.

Harva toimittaja pääsee tällä tavalla Putinin valtakoneiston hampaisiin. Jännittikö tai pelottiko Mikkosta Zaharovin esittäessä sarkastista matkatarjousta?

”Toki hän on siellä riepotellut muitakin toimittajia”, Mikkonen naurahtaa.

”Seuraavalla viikolla, kun CNN:n toimittaja kyseli Alepposta, Zaharova oli lähettämässä tämän toimittajan Syyriaan! Tilanne oli aika jännittävä, vaikka sitä ei täysin käsittänyt. Tajusin kokonaisuuden vasta jälkeenpäin sitä katsoessani. Tilaisuuden jälkeen muutama kollega tuli heti osoittamaan tukeaan, Viron ja Bulgarian kirjeenvaihtajat ja paikallisen talouslehti *RBK:n* toimittaja ainakin. Se tuntui kivalta.”

VENÄJÄN VANKASTI Putin-mieliset pääkanavat käsittelivät tapausta hyvin toisesta näkökulmasta kuin länsimedia. Esimerkiksi Rossi-jaz24-uutiskanavan jutussa oli Mikkosen mukaan aivan kaikki pielessä.

”Koko kuva tilanteesta oli totuudenvastainen. Keskiössä piti olla Tšetšenian seksuaalivähehmissöjen tilanne, mutta sitä ei selvitetty heidän jutussaan mitenkään. Puhuttiin taas kerran länsimaiden Venäjän-vastaisesta

informaatio-operaatiosta, joka on muka alkanut jo Sotšin olympialaisista. Näin tarkeitushakuista informaatio isoilla televisio-kanavilla täällä on.”

Mikkonen kuitenkin muistuttaa saaneensa Zaharovin haastamisesta voittopuolisesti kiittävää palautetta, myös venäläisyleisöltä. Tunteettomat ovat tulleet kiittelemään Moskovan kaduillakin.

ERKKA MIKKONEN

● Syntynyt 1982 Elimäellä.

● Suomen Pietarin pääkonsulaatin tiedottaja 2010 – 2012.

● Ylen Moskovan-toimittaja vuodesta 2012 alkaen.

● Harrastaa muun muassa matkailua, valokuvausta ja urheilua.

Suurkaupunki. Mikkonen viihtyy Moskovassa erinomaisesti. Suurkaupungin vilinässä tylsät hetket ovat harvassa.

99

Meidän Venäjä-kuvamme keskittyy Putiniin, Moskovaan ja Pietariin, mutta on ollut hurjaa kokea, kuinka laaja tämä maa on.

”Ihmiset siis tosiaan ovat noteeranneet tämän tapauksen. Osaksi minut on toki tunnistettu siksi, että olen ollut duunissa ja Ylen mikki kädessä.”

LÄHES KOKO tähänastisen työuransa Erkkä Mikkonen on työskennellyt Venäjällä. Hän opiskeli Tampereen yliopistossa venäjän kieltä ja kulttuuria sekä sivuaineena tiedotusoppia. Opinnot johtivat ensin työharjoitteluun Ylen radiopuolelle.

”Kun valmistuin, oli jo fiilis, että haluaisin päästä Venäjälle. Olin kirjoittanut gradun venäjäksi ja osasin periaatteessa venäjän kie-

liopin, mutta puhe oli takkuista. Halusin päästä opettelemaan sitä sujuvammaksi.”

Mikkonen työskenteli Suomen Pietarin-pääkonsulaatissa kolmen vuoden ajan. Sitteen korviin kantautui tieto, että Ylellä olisi Moskovassa tarjolla työtä freelancetoimittajalle. Syksyllä 2012 Mikkonen aloitti Ylen silloisen Moskovin-kirjeenvaihtajan **Marja Mannisen** freelancesuhteisena kakkosmiehenä.

”Pidän paljon venäläisestä kulttuurista ja siitä, miten ihmiset kommunikoivat keskenään, välittömyydestä, spontaaniudesta ja vieraanvaraisuudesta. Tällainen kanssakäy-

misen tapa sopii luonteelleni”, Mikkonen sanoo.

”Ja tietysti Pietari ja Moskova ovat kiehtovia suurkaupunkeja. Täällä sattuu ja tapahtuu, koskaan ei ole tylsää.”

Mikkonen sanoo kasvaneensa viiden Moskovin-vuotensa aikana. Erityisesti säännöllinen Ukrainan konfliktista raportointi vuoden 2014 aikana opetti paljon sekä toimittajana että ihmisenä olemisesta, vaikka raadollista ja raskasta olikin, Mikkonen kertoo.

Ennen kaikkea mieleen on painunut Suomessa vähälle huomiolle jäänyt ammattiliit-

Kadulla. Zaharova-selkkauksen jälkeen Mikkosta on tultu kiittelemään haastattelukeikoilla.

tojen talon palo Odessassa. Talon mukana paloi Venäjän-mielisiä kapinallisia. Palon syttymissyystä kiistellään yhä.

”Saavuin Odessaan paloa seuraavana päivänä”, Mikkonen muistaa.

”Olin käynyt siellä aiemminkin. Siellä jos jossain on sanottu kulttuurien eläneen sovussa ja tulleen keskenään toimeen. Tunnelma palon jälkeen olikin sitten käsinkosketeltavan lohduton.”

Paikallisten oli vaikea puhua toimittajille, ja avointa vihamielisyyttäkin mediaa kohtaan esiintyi.

”Siinä kun toimittajana työnsi ihmisille mikkiä naaman eteen, ei heti edes ymmärtänyt, miten vaikea paikka se paikallisille oli. Jälkikäteen sen ymmärtää, etenkin tuolloin oli mediassa liikkeellä niin paljon disinformaatiota ja propagandaakin.”

TUOREISTA JUTUISTAAN Mikkonen nostaa mielenjäävimpien joukkoon viimevuotisen keikan Hanti-Mansiaan, Länsi-Siperian pohjoisosaan. Ylen nettisivujen juttusarjassa *Mustan kullan loppu* käytiin eri puolilla maailmaa tutkimassa, miten öljyteollisuus vaikuttaa

luontoon ja ihmisiin.

”Pääsimme öljynporausalueelle hantiperheen luokse. Sinne ei ollut teitäkään, viimeinen tunti mentiin moottorikelkalla. Se oli avartava kokemus. Hantit puhuvat omaa kieltään, venäjää vähäsen, mutta elävät aivan eri maailmassa”, Mikkonen kertoo.

Tällaisina hetkinä tajuaa, miten median

Venäjä on eri asia kuin Venäjä koko laajuudessaan.

”On eri kansoja ja erilaisia ihmisiä erilaisissa paikoissa. Meidän Venäjä-kuvamme keskittyy Putiniin, Moskovaan ja Pietariin, mutta on ollut hurjaa kokea, kuinka laaja tämä maa on, ja kuinka paljon on erilaisia mielenkiintoisia juttuja.” ●

Propagandaa ja laatua

Ylen **Erkka Mikkosen** mukaan länsimainen käsitys venäläisen median tilasta on pääosin aivan oikea. Isot tiedotusvälineet on valjastettu propagandan palvelukseen.

”Televisiossa on vain yksi tai kaksi kanavaa jotka eivät ole valtion hallussa. Laadukas DozhdTV ei edes näy keskivertokatsojalle, ja pääkanavilla propagandan määrä on tosi iso.”

Jos televisio unohdetaan, tilanne ei sentään ole aivan näin lohduton, Mikkonen sanoo.

”Netissä on useita laadukkaita riippumattomia toimijoita ja iso kirjo venäjänkielistä,

laadukasta mediaa, esimerkiksi Riiasta käsin toimiva *Meduza*.”

Mikkonen huomauttaa, että Suomessa on totuttu siihen, että tiedotusvälineiden näkökulma tiettyyn uutiseen on melkein poikkeuksetta kaikilla sama tai ainakin samansuuntainen.

”Kaikilla on ikään kuin sama sapluuna, jonka avulla uutinen kirjoitetaan. Kun katsoo Venäjän nettimediaa, se on monipuolisempi. Sieltä niitä vaihtoehtoja löytyy jos on aikaa ja halua etsiä.”

Yksi plus yksi on yksi

Urheilun viikkolehtien kenttä elää, vaikka Sanoma osti kilpailijansa pois markkinoilta.

○ MANU HAAPALAINEN
KIRJOITTAJA ON JALKAPALLOA JA JÄÄKIEKKOA TIIVIISTI SEURAAVA TOIMITTAJA.

MANU HAAPALAINEN, TEKSTI ○ KAI WIDELL, KUVA

Sekä *Urheilulehden* että *Urheilusanomien* lukijat nielaisivat kahvinsa väärään kurkkuun toukokuun lopulla. *Urheilusanomia* kustantaneen Sanoman uutisoitiin ostaneen kovimman ja ainoan kilpailijansa *Urheilulehden* A-lehdiltä. Lehdet yhdistyisivät kesän aikana.

Sanoman uuden tuotteen nimeksi paljastettiin jo alkukesästä sinänsä loogisesti *Urheilulehti*. Kustantajat ovat ennenkin vaihtuneet tiuhaan, mutta tällä nimellä on urheilusta kirjoitettu jo vuodesta 1898. Urheilua käsittelevistä lehdistä vain italialainen *La Gazzetta dello Sport* on vanhempi.

Mistä kahden lehden yhdistelmästä uudessa *Urheilulehdessä* ei todellisuudessa ole kysymys. **Jukka Röngän** johtama *Urheilulehden* toimitus jäi siirrosta vaille töitä. Molempien julkaisujen tilaajille kesästä alkaen kannettu Sanoman *Urheilulehti* on sisällöltään vain hie- man freesattu *Urheilusanomat*.

Nykyisen *Urheilulehden* vahvuudet ovat siis tutut. Kun aihetta on, **Mo Farahista**, Helsingin IFK:n seuraidentiteetistä, **Shefki Kuqista** tai superpesiksestä kirjoitetaan kriittisemmin ja perusteellisemmin kuin

päivälehtien urheilusivuilla on tapana. *Urheilusanomien* ja sen edeltäjien *IS Veikkaajan* ja *Veikkaajan* ydinosoimiseen kuuluneet analyyttiset otteluennakot on siirretty nyt jo lähes täysin nettiin. Analyysin taso kestää yhä vertailun mihin tahansa maailman huippujulkaisuun.

Printtilehteen edelleen jätetyt vakiovihjeet ja pari aukeamaa tilastoja tuntuvat nyky maailmassa turhilta, jo ilmestyessään vanhentu-neilta.

**”Onko
Urheilulehti enää
syy tilata
Urheilulehteä?”**

Suuri muutos *Urheilusanomiin* nähden on lajikirjon tasapuolistuminen entisestään. Tilasin aikanaan *Veikkaajan*, koska se kirjoitti jalkapallosta ja jääkiekosta, ei juuri muusta. Nyt lehti haluaa palvella myös muun muassa yleisurheilun, hiihdon, moottoriurheilun, salibandy ja painin ystäviä, siis kaikkia penkkiurheilijoita. Iso kysymys

on, saako lajiniilo yleislehdestä enää tarpeeksi haluamaansa luetavaa.

Varsinkin Röngän aikaisen *Urheilulehden* ystäville lehden nykyversiossa on sulatteleminen. Röngän toimituksen sekopäiset, usein maanisesti yhtä totuutta jankuttavat näkökulmat ärsyttivät, naurattivatkin, mutta nyt kun ne ovat pois, nykyisen *Urheilulehden* klininen asiallisuus tuntuu valjulta.

Valtava sääli on vanhan *Urheilulehden* nettisivun katoaminen. Nopeina halpatuotantoina väsätyt keskusteluohjelmat futiksesta ja kiekosta olivat sisällöltään ainutlaatuisen painavia. Toivottavasti vanhan *Urheilulehden* hyvät puolet jalostuvat Röngän aikaisen toimituksen syyskuussa starttaavassa uudessa lehdessä, *Elmo*ssa.

Sanoman *Urheilulehteä* voi pitää edelläkävijänä ainakin monimediaisessa kokonaispaketoinnissa. Lehden tilaajat saavat kylkiäisinä muun muassa *Ilta-Sanomien* näköislehden, kaikki Veikkausliigan otte- lut, rutosti muuta palloilua ja kamppailu-urheilua, jopa suoria konserttistriimuksia. Pienellä rahalla saa paljon, mutta onko itse *Urheilulehti* enää syy tilata *Urheilulehteä*? ●

URHEILULEHTI

● Ilmestynyt vuodesta 1898. Kustantaja kesästä 2017 alkaen Sanoma Media, sitä ennen viimeksi A-Lehdet.

URHEILUSANOMAT

● Sanoman urheilujournalismin lippulaiva kesään 2017, jolloin vaihtoi nimensä *Urheilulehdeksi*. Aiemmin nimeltään *IS Veikkaaja* ja *Veikkaus-Lotto*.

ELMO

● *Urheilulehden* kesällä 2017 syrjäytetyn toimituksen uusi, syksyllä 2017 aloit- tava urheilun viikkolehti.

Näin myyt juttusi

Hyvä juttutarjous koukuttaa ostajan. Kirkas ja kiteytetty aihe ja näkökulma syntyvät, kun taustatyötä on jo tehty.

MARJA HONKONEN, TEKSTI • VESA VALKONEN, KUVITUS

Tutustu julkaisuun, johon tarjoat juttua

Kun tarjoat juttua uudelle ostajalle, selvitä median kohderyhmä. Mieti esimerkiksi, millaisia juttutyyppejä ja palstoja lehdessä on ja ketä siihen on haastateltu.

”Itse mietin, millainen julkaisun äänensävy on ja millaisia näkökulmia aiheisiin on otettu”, kertoo freelancetoimittaja **Elisa Suokko**.

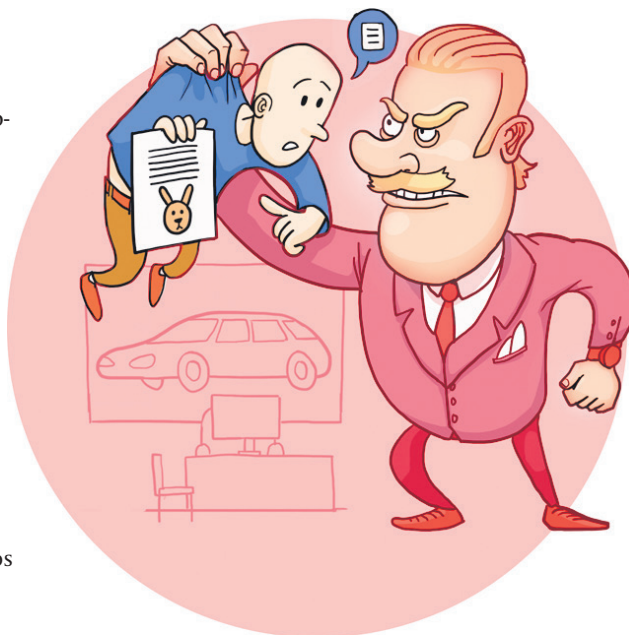
Välineen tunteminen antaa hyvän vaikutelman. Älä tarjoa esimerkiksi matkajuttua lehteen, jossa niitä ei ole julkaistu kolmeen vuoteen, neuvo sisältöpäällikkönä työskentelevä **Mari Paalosalo-Jussinmäki**.

Juttua voi Paalosalo-Jussinmäen mukaan hyvin tarjota suoraan jollekin palstalle, kunhan varautuu siihen, että se ostetaan toisenlaisena kuin itse oli ajattelut.

”Juttuidea ei voi olla marmoria, joka murtuu, jos siihen vähän kosketaan.”

”Juttuidea ei voi olla marmoria, joka murtuu, jos siihen vähän kosketaan.”

Mari Paalosalo-Jussinmäki, sisältöpäällikkö, Sanoman SOK-toimitus

HEILTÄ KYSYimme

• **Niko Kettunen**, freelancetoimittaja. Kirjoittaa muun muassa Helsingin Sanomiin ja HS Teemaan, Tiede-lehteen, Kuluttajaan ja Aamulehteen.

• **Elisa Suokko**, freelancetoimittaja. Kirjoittaa muun muassa Gloriaan ja Cosmopolitaniin.

• **Mari Paalosalo-Jussinmäki**, Sanoman S-ryhmälle sisältöjä tekevän toimituksen sisältöpäällikkö. Työskennellyt myös Kodin Kuvalehden toimituspäällikkönä ja Olivian päätoimittajana.

• **Neuvoja juttujen myymiseen** löytyy myös Suomen freelancer-journalistien verkkosivuilta www.freet.fi.

Käytä sähköpostia – ja puhelinta

Sähköposti on paras tapa tarjota juttua, sillä ostavat toimittajat ovat paljon kokouksissa, Paalosalo-Jussinmäki perustelee. Jos vastausta ei kuulu, tarjouksensa perään voi soittaa. Anna vastaanottajalle silti aikaa lukea viesti.

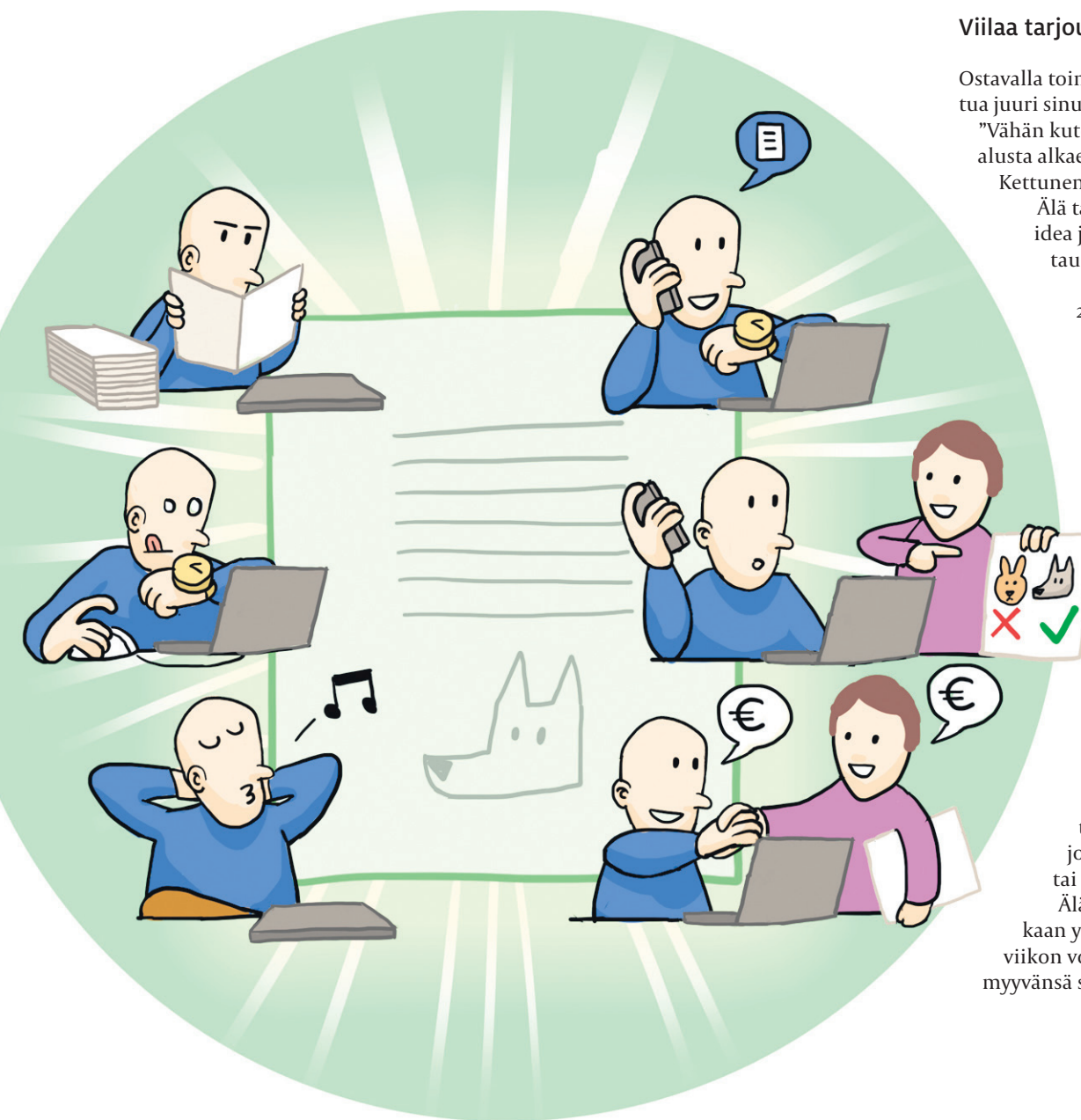
Vaikka jutusta neuvottelisi puhelimitse, Paalosalo-Jussinmäki suosittelee kirjaamaan sovitun sähköpostiksi, johon sekä ostaja ja myyjä voivat myöhemmin palata.

Suokko suosittelee miettimään, koska sähköpostin lähettää: mieluummin toimitustoi-kaan keskellä viikkoa kuin perjantai-iltana.

”Kun tarjoat juttua uudelle ostajalle, liitä sähköpostiin kaksi parasta juttunäytettäsi siistinä pdf-tiedostona, tai pari linkkiä juttuihisi”, freelancetoimittaja **Niko Kettunen** vinkkaa.

Kirjoita kuitenkin varsinainen juttutarjous aina sähköpostiin, sillä liite ei aina aukea.

Viilaa tarjoustasi vielä vartti

Ostavalla toimittajalla ei välttämättä ole aikaa paneutua juuri sinun juttutarjoukseen. Mene suoraan asiaan.

"Vähän kuten hyvä juttu koukuttaa lukijan heti alusta alkaen, hyvä juttutarjous koukuttaa ostajan", Kettunen sanoo.

Älä tarjoa epämääräistä aihetta, vaan mieti idea ja näkökulma valmiiksi. Tee sen verran taustatöitä, että tarjous on helppo kiteyttää.

"Pisin juttutarjoukseni on ollut ehkä 2000 merkkiä, mutta tietysti mitä nasevampi, sen parempi", Kettunen kertoo.

Suokon juttutarjous on tyypillisesti työotsikko ja kolme neljä kappaletta tekstiä. Se on synopsis, jossa Suokko usein myös kertoo, mitä juttu ei ole.

Valmiina tarjottu juttu on yleensä turhaa työtä. Siitä Kettusella on kokemusta myös *Helsingin Sanomien* tiedesivujen tuottajan tuurauksista: hyvästäkin ideasta liikkeelle lähtenyt juttu jäi ostamatta, koska se olisi vaatinut paljon viilausta sopiakseen osaston tarpeisiin.

Paalosalo-Jussinmäki puolestaan kertoo ostaneensa uransa aikana valmiina tarjotun jutun vain kerran. Sekin kirjoitettiin uusiksi.

Haastateltavia on hyvä kartoittaa, mutta etukäteen heitä ei tarvitse juttuun kysyä. Poikkeuksena ovat aiheet, joihin haastateltavia voi olla vaikea löytää tai suostutella.

Älä tarjoa samaa juttuideaa useaan paikkaan yhtä aikaa. Tarjoukselle voi antaa vaikka viikon voimassaoloajan, jonka jälkeen kertoo myyvänsä sitä muille.

Uskalla vaatia, että myös ostaja tekee työnsä

Hyvä juttutilaus on muutakin kuin aihe, näkökulma ja merkkimäärä. Jos saamasi briiffi on epäselvä, pyydä tarkennusta siihen, mitä jutulta oikeasti halutaan ja millainen lopputuloksen pitäisi olla. Tarkennuksia voi hyvin kysyä myös työprosessin aikana – se on osa editointia. On sekä ostajan että myyjän etu, että juttu syntyy jouhevasti.

"Olen oppinut ostajana, että jos en tee hyvää briiffiä, en voi saada hyvää juttua", Paalosalo-Jussinmäki sanoo.

Puhu palkkiosta ajoissa

Suokon ja Kettusen mielestä palkkio on luontevinta ottaa puheeksi toisessa sähköpostissa sen jälkeen, kun ostaja on ilmaissut kiinnostuksensa. Paalosalo-Jussinmäkeä ei haittaisi, vaikka rahasta puhuttaisiin heti.

Monilla vakiopalstoilla on vakiohinnat. Mitoita työsi sen mukaan. Pitkien juttujen hinnoittelu on hankalampaa, ja siihen auttaa kokemus. Uudelle ostajalle myydessä palkkioitasosta kannattaa kysellä kollegoilta, Kettunen neuvo.

"Sitä ei pidä tehdä, että ajattelee myyvänsä 'sisäänheittotarjouksena' vaikka ensimmäisen jutun uudelle tilaajalle alennushintaan ja nostavansa juttujen hintaa sitten myöhemmin". ●

HANNU KYYRIÄINEN

GRAFIIKAN IDEA

Henkilökuva
infografiikkana

Keho suhteessa ihanteisiin

Ulkoiset mitat:
Leonardo da Vincin teos
Vitruviuksen mies, joka
esittää mittasuhteiltaan
ihanteellisen ihmisen.

Sisäiset mitat:
kehonkoostumus-
mittauksessa verrattiin
yhtä pitkään sopu-
suhteiseen ihmiseen.

SISÄISET MITAT

Lihäs-rasvadiagnoosi, indeksi verrattuna
samanpituiseen ideaaliin henkilöön

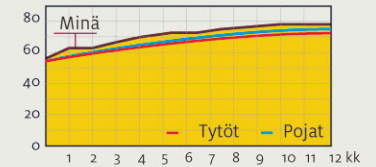
	Alle	Indeksi	Yli
Paino	55 70 85	100 115	130 145
Lihasmassa	70 80 90	100 110	120 130
Rasvamassa	40 60 80	100 160	220 280

PAINODIAGNOOSI

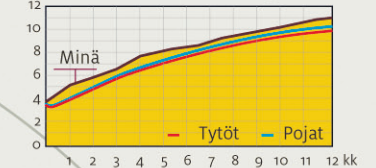
BMI- painoindeksi	10,0 15,0 18,5	22,0 25,0 30,0 35,0
Rasva- prosentti	0,0 5,0 10,0 15,0	20,0 25,0 30,0

OLIN PITKÄ MUTTA EN LAIHA

Pituus ensimmäisenä vuotena, cm

Paino ensimmäisenä vuotena, kg

HENKILÖKUVA

LAPSUUS ●

ROVANIEMI
Syntyi 1981

LAPUA
1982–1983
KAUHAVA
1983–2000

NIINISALO JA
HAMINA
Armeija
2000–2001

AIKUISUUS ●

ROVANIEMI
Lapin yliopisto
2001–2004

OULU
Kaleva
2002–2004

HAAG
Royal academy
of art
2004–2005

TAMPERE
Aamulehti
2005–2010

HELSINKI
Suomen Kuvalehti
2010–

HISTORIA VUOSINA JA PAIKKOINA

ULKOISET MITAT

Pituus 190 cm ≠ Käsien väli 196,5 cm
Näiden pitäisi olla
saman kokoiset

Kyynärä 53 cm
1/4 pituudesta (liian pitkä)

Olkavarsi 28 cm
1/8 pituudesta (liian pitkä)

Mutka selässä

Vyötärö 81 cm

Vyötärö-lantio
suhde: 0,8 (hyvä)

Lantio 98 cm

Jalat 100 cm
Peniksen juuresta
jalkapohjaan on puolet
miehen pituudesta
(liian pitkä)

Arpi
surffi-
laudasta

Sääri 50 cm
1/4 pituudesta
(liian pitkä)

LIHASTASAPAINO

Lihasmassa (kg)

Ideaalipaino 79,4 kg
Painoa lisää 6,4 kg
(Rasvaa 2,2 kg / Lihasta 4,2 kg)

SUUREKSI OSAKSI VETTÄ

Tiede

Taide

35-vuotias helsinkiläinen infografiikkaan
erikoistunut graafinen suunnittelija.
Syntynyt Rovaniemellä ja kasvanut
Kauhavalla.
Työskennellyt vuodesta 2010 Suomen
Kuvalehdessä, sitä ennen uutisgraafikkona
Aamulehdessä ja Kalevassa.

Taiteen maisteri, opiskellut graafista
suunnittelua Lapin yliopistossa.
Palkittiin ensimmäisenä suomalaisena
pronssimitalilla arvostetussa
Malofiej-kilpailussa vuonna 2013.
Saanut pronssimitalin kilpailussa myös
2016 ja 2017.

Oli tänä keväänä mukana kahdessa
SK:n työryhmässä, jotka olivat finaalisia
ehdolla Suomen ensimmäisen
Visuaalisen journalismin palkinnon
saajaksi.
Harrastaa miekkailua, maalausta ja
kitaransoittoa.

Infograafikon anatomia

Oma tiedonhaku on tärkeä osa graafikko Hannu Kyyriäisen työtä.

JANNE SALOMAA, TEKSTI • HANNU KYYRIÄINEN, KUVA

Isä oli Kauhavalla kasvaneelle **Hannu Kyyriäiselle** lapsuuden sankareista suurin. Isä oli taitava piirtäjä, ja poika halusi olla yhtä hyvä. Kyyriäinen piirsi ensimmäiset sarjakuvansa jo päiväkotikäisenä, ja ala-asteen loppupuolella hän alkoi tehdä harjoituksia taideoppikirjoista.

Lukion ja armeijan jälkeen Kyyriäinen pääsi Lapin yliopistoon opiskelemaan graafista suunnittelua. Sieltä hänen tiensä vei ensin *Kalevaan*, sitten *Aamulehteen* ja vuonna 2010 *Suomen Kuvalehteen*.

Journalistin Omakuvan pohjaksi Kyyriäinen otti **Leonardo Da Vincin** *Vitruviuksen* miehen.

"Viittaus on vähän klisee, mutta toisaalta se on ihmisille tunnistettava. Da Vincin tarkoituksena oli löytää geometria ihmisen anatomista, ja itselläni oli mielessä jonkinlainen infograafikon anatomia. Verrattuna Vitruviukseen minulla on kuitenkin kämmenen verran liian pitkät kädet ja aivan liian pitkät jalat."

Graafikon työssä pitkällä raajoilla ei ole juuri merkitystä, mutta

miekkailuharrastuksessa ne antavat etua.

KUVAN YMPÄRILLÄ Kyyriäinen esittelee muun muassa muuttohistoriansa, työtiiminsä ja neuvolakorttiin pohjautuvan kasvukäyränsä. Hän myös teetti grafiikkaa varten pikamittauksen kehonsa koostumuksesta.

"Parasta on, jos pääsee alusta asti mukaan ideoimaan grafiikkaa."

Mittauksen ajatuksena oli paitsi tuoda huumoria visualisointiin myös hankkia uutta tietoa. Kyyriäinen ei koosta grafiikoitaan pelkästään toimittajien etsimistä tiedoista vaan kerää informaatiota myös itse.

"Hyvä puoli tällaisissa projekteissa on, että pääsen vaikuttamaan enemmän aineistoon. Grafiikkaan

tarvitaan usein paljon yksityiskohtaista tietoa vaikkapa siitä, millainen joku auto tai laiva on."

Huono puoli kokonaan omissa projekteissa on, että piirtämiseen jää vähemmän aikaa. Yleensä Kyyriäinen työskenteleeekin työparina toimittajan kanssa.

"Parasta on, jos pääsee alusta asti mukaan ideoimaan grafiikkaa, jolloin voi heti tuoda omaa ammattitaitoansa mukaan. Graafikolla on usein näkemys siitä, mikä on sopivan kokoinen rajaus grafiikan aineistoon ja mitä ylipäättään kannattaa tehdä grafiikkana vai kannattaako visualisointi tilata kuvittajalta."

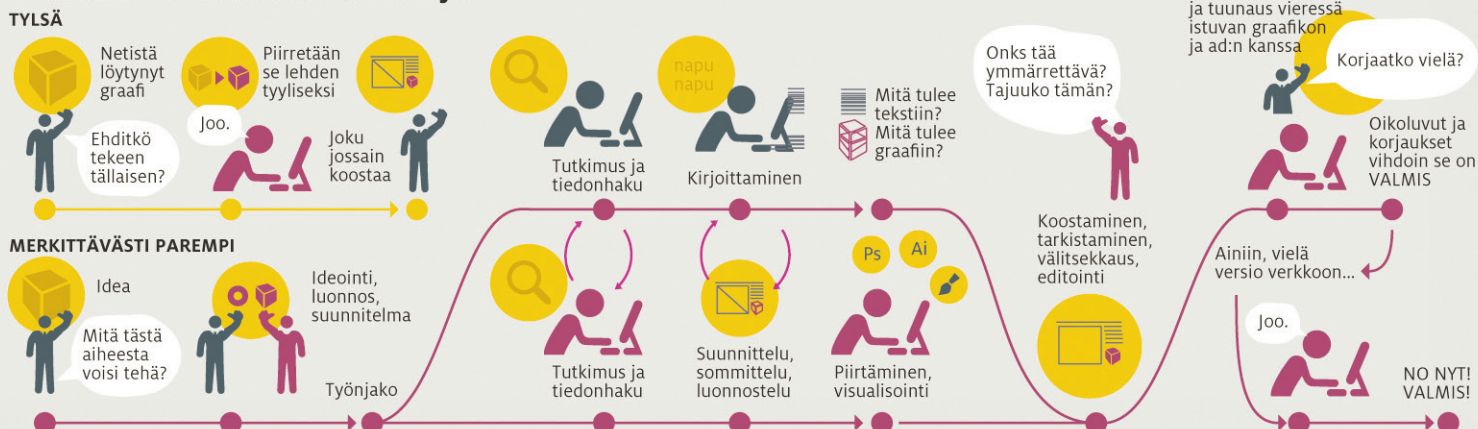
Uuden projektin aloitusta Kyyriäinen pitää työnsä kohokohtana.

"Siinä vaiheessa kaikki tuntuu olevan vielä mahdollista. Rajoitukset tulevat vasta, kun aletaan kerätä aineistoa."

Valmiit työt Kyyriäinen mieluiten piilottaa parioksi viikoksi silmistään.

"Pienen tauon jälkeen ainakin osa töistä alkaa uudelleen näyttää omasta mielestä hyviltä." ●

GRAFIIKAN TEKEMISEN PROSESSEJA

LÄHTEET: LEONARDO DA VINCI *VITRUVIUKSEN* MIES, KEHONKOOSTUMUSMITTAUS INBODY 770 -LAITTEELLA, VEIKKO JA SIRPA KYYRIÄISEN ARKISTO.

Tillsammans. Maria Sundblom Lindberg och Henrik Lindberg har jobbat i gemensamma projekt i över tio år. I teveprogrammet *Cirkus familj* var hela familjen engagerad – på gott och ont.

Tillsammans – både framför och bakom kameran

LINA LAURENT, TEXT • KARL VILHJÁLMSOON, FOTO

Att jobba med sin partner kan vara en underbar kreativ process. Men det kan också skapa en enorm stress, säger Maria Sundblom Lindberg och Henrik Lindberg.

”Det känns som om vi jobbat mycket ihop redan innan *Cirkus familj*. Det är för att Henrik alltid varit min inofficiella producent när jag jobbat som frilans”, säger **Maria Sundblom Lindberg**.

”Jag är också hennes bokförare och revisor”, inflikar **Henrik Lindberg**.

”Han har ett totalt publicistiskt gehör och oavsett om jag gör radio, text eller teve så vet han bättre än jag i många saker”, fortsätter hon.

”Du har den konstnärliga delen och ett jättebra gehör för teve”,

inflikar han.

”Vi pratar alltså mycket jobb men vi tycker inte det är ett problem”, säger hon.

”Jag tycker nog det är”, kontrar han.

”Men vi pratar mycket om annat också”, säger hon.

”Jag tycker ändå det är jätteskönt att våra karriärer går isär”, säger han.

”Menar du nu?” frågar hon.

”Ja. När du har ditt jobb och jag mitt. Inte är det ju bara en dans på rosor att jobba tillsammans. När familjen är så gift med ett projekt som vi var under inspelningarna

av *Cirkus* är det på många sätt tärande”, svarar han.

Maria och Henrik sitter i soffan som vanligen används av gästerna i *Efter Nio*. Temat är att jobba tillsammans med sin partner, något paret gjorde särskilt intensivt under programserien *Cirkus familj*, vars andra säsong sändes på Yle Fem i våras.

I *Cirkus familj* bjuds olika familjer hem till familjen Sundblom Lindberg för att samtala om bland annat sina parrelationer, sina barn och sina känslor. Maria är programledare och konceptutvecklare och gör merparten av intervjuerna medan Henrik är producent.

Tillsammans med barnen utgör han "en levande kuliss".

Tittaren bjuds in i ett vitt och rymligt hem, som taget ur ett inredningsmagasin. Fast egentligen är det inte familjen Sundblom Lindbergs hem.

"Vem skulle orka städa så noggrant och dessutom ha plats för över 30 personer", säger Maria.

MARIA OCH HENRIK har fem barn. Under inspelningarna av *Cirkus familj* var en av de stora utmaningarna logistiken.

"Vanligtvis kan vi backa upp varandra för att få det att fungera men det kunde vi inte nu då båda skulle vara på samma inspelningsplats med relativt liknande tidtabell", säger Henrik.

För honom var det svåraste ändå kombinationen av att ha hustru, barn, kolleger och anställda samlade i ett och samma projekt.

"Jag är hela tiden nojig över att mina kolleger ska uppleva att jag favoriserar Maria för att hon är Maria. Samtidigt upplever Maria att jag gör precis tvärtom – att jag på grund av min rädsla att favorisera är mycket strängare och mycket mer kritisk mot henne. Och det är samma med barnen".

"Ja, vi känner båda jättestor stress för att inte barnen ska bete sig", säger Maria.

"Fast jag tror ändå att det är mycket jobbigare för personalen än för oss", säger Henrik.

Båda tycker att stressen på jobbet gör ett tydligt avtryck i parförhållandet.

"Vi strider nog mer när vi jobbar ihop", säger Maria.

"För oss är det roligt att få jobba ihop ibland men jag skulle inte vilja att vi var kolleger hela tiden. Det vore dessutom att ha alla ägg i samma korg, med bådass inkomst från samma firma. Jättejobbigt", säger Henrik.

I CIRKUS FAMILJ är fokus självfallet på gästerna. Maria tycker ändå det är viktigt att man delar med sig av sig själv för att få till stånd ett genuint samtal.

"Jag har inga gränser mellan privat och professionellt. Sedan finns

det ju saker vi inte kan diskutera i teve men så är det väl i alla familjer. Vi måste till exempel respektera våra barn."

Henrik säger att han är mycket mer sluten. Dessutom känner han sig enormt obekvämt framför kameran och bjuder ogärna på sig själv.

I ett avsnitt berättar du ändå hur du ligger i fosterställning hemma. Fast det får tittaren inte veta mer om.

"Sant. Det är lite olyckligt om man planterar något som inte..."

Maria avbryter honom mitt i meningen:

"Jag tycker precis tvärtom. Där tangerar vi att det ser så happy, happy ut och att vi är så snygga och trevliga och roliga. Och sitter i vita hemtrevliga soffor. Men vad vi kämpar och har det jobbigt, också vi. Ingen tittare ska få för sig att vårt liv är lätt. Det skulle vara ett slag i ansiktet för människor som har ett eller två barn och kämpar. Det är tredje världskriget hos oss varje dag och vi ligger turvis i fosterställning."

"Det lyckliga är att vi inte gör det samtidigt. Den ena växer när den andra krymper", säger Henrik.

Men på teve ser ni ändå snygga och glada ut...

"Nog kan det vara kämpigt fast det är stylat? Nog kan det väl vara trevligt fast det är svårt? I ingressen till varje avsnitt säger vi det: alla kämpar med något. Vi vill göra snygg tv om svåra saker så som man i alla tider gjort film. Bara för att det handlar om familjeliv behövs det inte illustreras med kladdiga grötkastruller i diskhon? Det har jag för mycket av i verkligheten", säger Maria.

Trots stressen och det faktum att upplägget med att jobba ihop på inget sätt är idealiskt väger fördelarna upp nackdelarna.

"Det är inte ideala omständigheter för någon men programmet var en stor business för firman och gav arbete åt många människor, också mig själv", säger Maria.

Hon konstaterar att det är roligt att göra kreativt arbete tillsam-

Jag är hela tiden nojig över att mina kolleger ska uppleva att jag favoriserar Maria för att hon är Maria.

Henrik Lindberg

mans och tycker resultatet blir bra när man har starka visioner.

"Jag tänker också att det är roligt att ha gjort det här med familjen. Att det finns dokumentation som vi kan titta på när vi blir äldre, en livsberättelse, där vi kan se hur vår familjedynamik förändrats."

Några råd till andra par som funderar på att jobba ihop vill varken hon eller Henrik ge – utgångspunkterna är olika för alla och det handlar om komplicerade frågor.

"Är man skitlycklig tillsammans kan man göra som vi. Men nog handlar det väl om stabilitet i parförhållandet. Ligger man fem före skilsmässa eller är förbannat leda på varandra går det inte. Du gillar mig och jag gillar dig", säger hon.

"Och vi trivs tillsammans", säger han.

"Och vi har samma intressen", säger hon.

"Men nog umgås jag hellre med dig på fritiden än på arbetsplatsen", säger han. ●

GEMENSAMT PROJEKT

● Maria Sundblom Lindberg är präst, psykoterapeut och publicist. Krönikör bland annat för Svenska Yle och Kyrkpressen.

● Henrik Lindberg är journalist, vd för och delägare i produktionsbolaget Parad Media.

● Parad Media sysselsätter kring 30 personer. Omsättningen 2016 var cirka två miljoner euro. Bolaget är bland annat känt för Min morgon, På resande not och Efter nio.

● Cirkus familj sändes i Yle Fem hösten 2014 och våren 2017. Det blev totalt 30 avsnitt.

MAGNUS LONDEN • magnus.londen@gmail.com SKRIBENTEN ÄR FRILANSJOURNALIST OCH FÖRFATTARE FRÅN HELSINGFORS.

Hur många bärs på ett grävjobb?

Ponera att jag vill göra en Facebook-annons rikad till "Personer som har visat intresse för eller gillar sidor relaterade till Grävande journalistik" (Facebooks formulering).

Hur många sådana personer finns det i världen? Alla älskar ju gediget journalistiskt hantverk, avslöjanden baserade på fakta, grävande som rättar till oförrätter, eller hur?

Tja, enligt Facebook finns det exakt 10 513 840 stycken dylika individer i nätverket.

Cirka fem promille av Facebooks två miljarder användare är alltså definierade som intresserade av gediget journalistiskt hantverk.

Är det mycket eller lite?

Här behövs perspektiv. Låt oss jämföra:

Enligt Facebook finns det 729 miljoner som är intresserade av "livet" (jag hade i och för sig hoppats på ett större intresse för livet).

Knappt över en miljard är intresserad av "film".

Över 1,1 miljarder är intresserade av "mat och dryck".

Oj då. Men intresset för grävande journalistik måste ju i proportion vara högre i nordiska demokratier, i samhällen där medvetna och taggade medborgare bor, där vi är kritiska och upplysta... visst är det så? Snälla.

ENLIGT FACEBOOK spårningar finns det 3 000 fans av grävande journalistik i Finland – du som läser detta är förresten med relativt stor sannolikhet en av dem.

”En värld med endast annonser och så kallade 'sponsorerade inlägg' är den tommaste av världar.

Man kan förstås tänka brett och räkna in även dem som är intresserade av grävmaskiner. De är nämligen tre gånger fler. Men låt oss inte förleda oss själva. Faktum kvarstår. Tre tusen.

Igen krävs här lite perspektiv. Eftersom jag själv tycker om, förutom grävande, även god bärs jämförde jag med antalet intressenter i subkulturen kring denna rusdryck:

Intressen > Mat och dryck > Alkoholhaltiga drycker > Öl.

Resultat: På varenda en som aktivt diggar grävande journalistik i Finland går det, enligt FB, fler än sjuttio som har bische som ett av sina livsintressen.

Sjuttio bärs på en bra juttu, liksom.

Sjuttio bärs på en bra juttu. I den formuleringen gömmer sig sanningen för dagens medielandskap. Öl och grävmaskiner, musik och film – det är konsumtion och därför intressant för alla som producerar något som det går att annonsera för.

TIDIGARE KUNDE och skulle de där grävande artiklarna i gammelmedia blandas med annonser för till exempel just grävmaskiner. Men i dag behöver maskinannonserna inte längre det journalistiska grävandet, det räcker med en nätannons som talar direkt till fansen.

Och därmed kollapsar gammelmedias ekonomi.

Så det är dags att ge upp? Att i stället halsa sjuttio bärs? Eller köpa en grävmaskin?

Det lättaste svaret är ja! Ge upp!

Men det rättaste svaret, tycker jag, är nej! Kämpa på, men var smart, anpassa, förbättra, förändra.

En värld med endast annonser och så kallade "sponsorerade inlägg" är den tommaste av världar. Därför påstår jag att både annonsörer och konsumenter förr eller senare kommer att tröttna.

Och vem vet, det kan ju vara ett avslöjande grävjobb som förändrar allt.

... Bara annonsen för jobbet når ut till fler än 3 000 hardcorefans i Finland.

KSF MEDIA SMIDER NY STRATEGI

Fjolåret blev värre än väntat för KSF Media. Förutom att en tredjedel av personalstyrkan blev uppsagd, att lokaltidningarnas utdelningsfrekvens minskade och att verksamheten vid det egna tryckeriet lades ner, landade det ekonomiska resultatet på åtta miljoner euro i förlust. Det visar bolagets bokslut som nyligen offentliggjordes.

"Mitt huvuduppslag just nu är att se till att förlusten för innevarande år inte överskrider fem miljoner euro. Vi håller på att ta fram en ny strategi och under hösten kommer vi att presentera de första åtgärderna", säger **Svante Wahlbeck**, vd sedan april på KSF Media.

Flera mediahus har på senare tid visat positiva siffror, däribland Wahlbecks tidigare arbetsgivare HSS Media.

Enligt Sanomas halvårsrapport från juli har *Helsingin Sanomat* ökat sin prenumerantbas.

"KSF Medias tidningar har generellt tappat en större del av sina upplagor än andra mediehus. Nu ligger fokus på att stoppa upplagetappet."

I bokslutet står att KSF Media har 113 000 registrerade användare, men att betalningsviljan för digitala nyheter fortfarande är låg bland allmänheten.

"Tillväxten sker på digitala sidan och även om den hittills varit långsam har vi sett inom andra branscher att konsumentbeteenden kan ändra snabbt. Papperstidningen kommer vi att erbjuda så länge det finns kunder som vill ha den", lovar Wahlbeck.

Johan Svenlin

MOBILJOURNALISTIK PÅ ÅRETS HANGÖSEMINARIUM

Andra veckoslutet i september arrangerar Finlands Svenska Publicistförbund sitt seminarium i Hangö för 47:e gången.

I årets upplaga får deltagarna bland annat lära sig mer om hur man kan använda mobiltelefonen i det journalistiska arbetet. Dessutom ges möjlighet till öva sig i konsten att ta fram relevant information ur siffror, tabeller och data.

Anmälningar tas emot till och med 25.8.

Johan Svenlin

etiikka

Kun ”meistä” tuli minun tarinani

MARJA HONKONEN, TEKSTI • ANNA-KAISA JORMANAINEN, KUVITUS

Erojutuissa toisen osapuolen kuuleminen on enemmän poikkeus kuin sääntö. Arkaluontoisten tietojen kertomiseen on oltava aina lupa.

Ero voi olla kipeä, etenkin jos sitä puidaan julkisuudessa. Usein erojutut kuitenkin kirjoitetaan yhden osapuolen näkökulmasta.

Helsingin Sanomien elokuun Kuukausiliitteessä kirjailija **Selja Ahava** kertoi erostaan ja entisen puolisonsa sukupuolenkorjausprosessista. Juttu liittyi Ahavan omakohtaiseen kirjaan.

”Sama asia näyttää kovin toisenlaiselta, kun sen kertoo toinen ihminen.

Lauri Malkavaara,
Kuukausiliitteen esimies

Ahavan ex-puoliso antoi juttuun luvan, muttei halunnut osallistua sen tekoon. Tätä toivetta Kuukausiliite kunnioitti tarkasti, liitteen esimies **Lauri Malkavaara** kertoo.

”Ex-puolison toive yksityisyydestä huomioitiin jutun teossa monin erin tavoin, joita ei voi tässä tietenkään yksilöidä.”

Ahavan ex-puoliso myös luki kirjoituksen ennen julkaisua ja pyysi yhtä muutosta. Se tehtiin.

Malkavaara painottaa, että mitä yksityisempiä asioita juttu käsittelee, sitä enemmän haastateltavalla tulisi olla siihen sananvaltaa.

”Me annamme usein koko jutun haastateltavan luettavaksi – hänhän oman asiansa parhaiten tuntee. On sitten eri juttu, mihin muutoksiin suostumme.”

USEIN TOIMITUKSISSA pyritään ex-puolison kuulemisen sijaan olemaan tarkkana siitä, mitä hänestä jutussa kerrotaan.

”Jokaisella on oikeus kertoa oma elämäntarinansa. Haastateltava voi puhua omasta kokemuksestaan, muttei kertoa arkaluontoisia asioita toisesta tai kuvailla tämän mieliteitä”, *Kodin Kuvalehden* toimituspäällikkö **Maria Tuominen** sanoo.

Lehdessä arvioidaan, minkä tietojen kertominen tarpeellista ja onko niistä toiselle haittaa.

”*Kodin Kuvalehden* erojutuissa on aina keskiössä haastatellun elämäntarina. Kun jutussa tulee viittauksia ex-puolisoon, huolehdimme, ettei hän ole tunnistettavissa suurlle yleisölle”, Tuominen kertoo.

Silmäatekiven eroista tiuhaan kirjoittavassa *Seiskassa* yksityiselämän suojan punnitseminen on arkipäivää. Tyypillinen tilanne on, että jo aiemmin julkisuudessa esiintyneestä parista toinen tilittää eroa.

”Silloin täytyy pitää huolta, ettei

toisen tilitys loukkaa toisen yksityisyyden suojaa tai kunniaa”, päätoimittaja **Joni Soila** sanoo.

E erityisen tarkasti suojellaan Soilan mukaan alaikäisiä. Vaikka julkispari olisi yhdessä esitellyt jälkikasvuun jutussa, eron jälkeen lupa on varmistettava molemmilta huoltajilta.

JULKISEN SANAN neuvostolta moitteita erojutut saavat yleensä yksityisyyden suojan rikkomisen ja alaikäistä lasta koskevien tietojen vuoksi. Esimerkiksi *Suomen Kuvalehti* sai viime vuonna langettavan jutusta, jossa eronneen parin lapsi esiintyi arkaluontoista aihetta käsittelevässä jutussa ilman äidin lupaa. Jutussa myös kerrottiin luvatta äidin terveystietoja.

”Tyypillisesti yksityiselämän suojaa rikkovat diagnoosit ja tarkat terveyttä koskevat tiedot”, JSN:n puheenjohtaja **Elina Grundström** sanoo.

Päätöksissä neuvosto arvioi

JOURNALISTIN OHJE 27

JO 27: Yksityiselämää kuuluvia erityisen arkaluonteisia seikkoja voi julkaista vain asianomaisen suostumuksella tai jos niillä on poikkeuksellista yhteiskunnallista merkitystä. Yksityiselämän suoja on otettava huomioon myös kuvia käytettäessä.

KATSO MYÖS JO 21: ERITTÄIN KIELTEISEEN JULKISUUTEEN JOUTUVALLE ON ANNETTAVA TILAISUUS ESITTÄÄ OMA NÄKEMYKSENSÄ SAMASSA YHTEYDESSÄ.

muun muassa yhteiskunnallista merkitystä ja sitä, mitä tietoja ex-puoliso on itse antanut julkisuuteen. Grundström painottaa, että on aina toimituksen vastuulla arvioida, milloin tiedot ovat arkaluontoisia. Kaikki julkinenkaan ei ole julkaistavissa.

Kuukausiliitteessä moni hyvä juttu on jätetty tekemättä yksityisyyden suojelemiseksi, Malkavaara kertoo.

Yhtä kolmiodraamajuttua hän muistelee ylpeydellä. Siinä kolme osapuolta kertoi omat versionsa.

”Se oli hieno juttu ja myös opettavainen toimittajille. Sama asia näyttää kovin toisenlaiselta, kun sen kertoo toinen ihminen.”

LUE MYÖS HS.FI/KUUKAUSILIITE: YHDET HÄÄT JA KOLMET TUNNISTUKSET.

• TÄLLÄ PALSTALLA JOURNALISTI KÄSITTELEE JOURNALISTIN OHJEITA, JOTKA OVAT AJANKOHTAISIA TAI MUUTEN KIINNOSTAVIA.

anna hyvän kiertää

RENAZ EBRAHIMI, 28

- Toimittaa Random Life -ohjelmaa Radio Helsinkiin. Työskennellyt myös Bassoradiossa ja YleX:ssä.
- Perusti 2014 Roza Ahmadin kanssa Random Life -yrityksen, joka tuottaa myös videoita, artistihaastatteluja ja tapahtumia.
- Tehnyt vuosia monikulttuurisuustyötä järjestöissä.

● TÄLLÄ PALSTALLA JOURNALISTI PYYTÄÄ ILMIAANTAMAAN LOISTAVIA ALAN TUOTOKSIA. VIESTIÄ VIE SEURAAVAKSI ETEENPÄIN SE, JONKA TYÖ ESITELLÄÄN PALSTALLA.

Keskustelun ytimessä. Radio Helsingin toimittaja Renaz Ebrahimi juontaa kulttuuriin ja yhteiskunnallisiin teemoihin painottuvaa Random Life -keskusteluohjelmaa.

Somesta samaan pöytään

NINA ERHO, TEKSTI • LAURA OJA, KUVA

SUSANI MAHADURAN
VALINTA

Yle Puheen toimittaja **Susani Mahadura** valitsi esiteltäväksi Radio Helsingin **Renaz Ebrahimin** vetämät rasismia ja seksismiä käsittelevän paneelikeskustelun.

”Renaz Ebrahimi on mielestäni tällä hetkellä yksi kovimpia nimiä mediakentällä, koska hän ravistelee ja haastaa valtarakenteita todella tasokkailla keskusteluilla. Tämän kevään tärkeimpiä ohjelmia oli Renazin vetämä paneeli rasismista ja seksismistä hip hopissa. Huh huh, hiki tuli kuunnelllessa sitä.”

”Kun Blockfestin perustaja **Kalle Kaljonen** kirjoitti keväällä Facebookiin ’ählämeistä’, syntyi rasismikeskustelu, joka nosti pintaan myös suomalaisen hip hopin ongelmakohtia. Hip hop-kulttuuri on tullut Suomeen muualta. Silti ruskeiden artistien näkyvyys on ollut täällä kovin vähäistä”, sanoo Radio Helsingin *Random Life* -ohjelman toimittaja ja *Hiphop Suomessa* -paneelin järjestäjä **Renaz Ebrahimi**.

”Koska moni kaipasi aiheesta oikeaa keskustelua sometappelun sijaan, käsitteelin sitä heti radiossa. Keskustelun eteneminen tuntui kuitenkin vaativan enemmän ihmisiä samaan pöytään. Hyvä lähtökohta oli G Livelab-klubi Radio Helsingin alakerrassa, josta pystyy tekemään myös lähetystä.

Mahdollisia vieraita palloiteltiin ja kyseltiin mukaan yli kuukausi. Moni kieltäytyi, ja osalla oli varmaan oikeastikin kiire. Silti jäi ihmetyttämään, miksi osa niistä, jotka huutelivat Facebookissa, eivät olleet käytettävissä, kun alettiin oikeasti keskustelemaan.

Mukaan lähtivät rap-artisti ja tuottaja **Iso H**, aktivisti ja toimittaja **Maryan Abdulkarim** sekä artistit **Mercedes Bentso**, **Jesse Markin** ja **Prinsi Jusuf**. En laittanut heille sanoja suuhun, mutta sanoin, että tavoitteena on miettiä, mitä voidaan tehdä rakenteille, mitä asenteille. ’Aina saman jauhamisen’ sijaan uskalletaan sanoa ääneen ongelmat ja se, kuka tasa-arvoisiin mahdollisuuksiin voi vaikuttaa.

Kun ihmiset puhuvat itselleen tärkeistä asioista, tunteet nousevat pintaan ja toisten kommentit on helppo ottaa itseensä, eikä tarkoitus ollut pelkkää selkään taputtelua järjestääkään. Aluksi keskustelijat olivat latautuneet puolustamaan kantojaan, mutta lopuksi asioita oli saatu pois sydämeiltä, ja ilmassa oli myönteistä energiaa ja ymmärrystä siitä, että tarvitaan yhdessä kehittymistä, ei syytelyä.

Paneelia radiosta kuunnelleilta tuli myönteistä palautetta, vaikka sisältöä oli tulkittu monella tavalla. Radion magiikkaa on, että jokainen kuuntelee sitä omista lähtökohdistaan.”

HIPHOP SUOMESSA -PANEELIN PODCAST: RANDOMLIFE.FI

Nyt se kirja alulle!

Toimittaja, poltteleeko syventyä pidemmäksi aikaa yhteen aiheeseen? Et ole ainoa.

Viime vuonna julkaistiin yli sata kirjaa, joiden tekijä oli journalisti. Niistä merkittävä osa oli tietokirjoja. Tänä vuonna esikoiskirjansa on julkaissut jo muutama toimittaja, muun muassa *Ruskeat Tytöt* -verkko-median päätoimittaja **Koko Hubara**. Hubara on puhumassa *Ruskeat tytöt* -bloginsa muuntumisesta samannimiseksi esseekokoelmaksi joka toinen vuosi järjestettävillä Tietokirja.fi-festivaalilla.

Helsingissä 30.–31. elokuuta pidettävien festivaalien puhujalistalla on monta muuta-kin journalistia, muun muassa **Marko Junkkari**, **Jaakko Heinimäki**, **Anna-Stina Nykänen** ja **Juha Itkonen**. Lisäksi keskusteluissa käsitellään tietokirjojen suomentamista, tietokirjavientiä ja sananvapautta.

Kun elokuun ajan voi vieläpä hakea Alfred Kordelinin säätiön työskentelyapurahaa, voi oikeastaan kysyä vain: mitä vielä odotat? Nyt vain aihe mietintään, ja kirja alulle!

Marja Honkonen

LISÄTIEDOT: TIETOKIRJA.FI, KORDELIN.FI

KOKO HUBARA.
KUVA: TONI HÄRKÖNEN
/ LIKE

Kaikkihan tiedämme, että internet on nykyään subjekti. Se tekee lehtijutuissa asioita: räjähtää, sekoaa, rakastaa, ei pääse yli upeasta videosta.

Toimittaja Aurora Rämö
Suomen Kuvalehdessä 4. elokuuta

Epäilemättä internet ja sosiaalinen media ovat olleet suurin tiedonvälityksen edistysaskel sitten kirjapainotaidon keksimisen. Se on laajentanut sananvapauden kenen tahansa ulottuville. Mutta siitä olisi ollut monin verroin enempiäkin. Siihen pätee sama, jota joskus sanottiin socialismin: hyvä asia, jonka jätkät pilasivat.

Toimittaja Yrjö Rautio
Helsingin Sanomissa 4. elokuuta

Kukaan tuskin tulkitseekaan verkkokeskusteluja edustavana otoksena julkisesta keskustelusta, mutta somen suhteen on toisin.

Siinä missä uutiskommentoijilla näyttää olevan lähinnä huomiovallta suhteessa toisiin uutisten lukijoihin, some tuottaa myös päättäjien ja median toimintaa. Vai onko joku joskus kuullut kommenttikohusta?

Tampereen yliopiston journalistiikan
vierailijaprofessori Jussi Pullinen
blogissaan 28. heinäkuuta

Jokainen suomalainen paikkakunta olisi persiläpi, jos tekstari-
palstat antaisivat totuuden-
mukaisen kuvan kaupunkien
ilmapiiristä. Tekstiviestipalstoita on muodostunut oma instituut-
tionsa, perinne. [...] Kiukuttelun
lisäksi palstoilla on myös tärkeä
merkitys, kun lukijat voivat nos-
taa esiin epäkohtia. Näihin epä-
kohtiin media tarvittaessa tart-
tuu ja parhaimmillaan saa aikaan
sen, että asia korjataan.

Toimittaja Pinja Valkonen
Kouvola Sanomissa 8. elokuuta

VESA HEIKKINEN vesa.pekka.heikkinen@luukku.com
KIRJOITTAJA ON SUOMEN KIELEN DOSENTTI JA TIETOKIRJAILIJA.

Häsäkieltä

Tavallinen tilanne: Puolue kutsuu toimittajia tiedotustilaisuuteen. Toimittajat menevät. Osa toimittajista livetwiittailee tileiltään pätkiä poliitikkojen puheista.

Jos ehditään ja muistetaan, twiittien loppuun asetellaan sopivia (aihe)tun-
nisteita eli häsiä. Sellaisia kuin #politiikka,
#tuumaustunti ja #Huhtasaari.

Upeaa kansalaisten palvelemista! Vai sitten-
kin puolueen viestin kritiikitöntä levittämistä,
äänitorveksi ryhtymistä?

Mahtavaa reaaliaikaista tiedon välittämistä,
online-journalismia! Fantsua sosiaalisen
median hyödyntämistä! Vai sittenkin hölmöä
osallistumista puolueen markkinointiin ja ylei-
seen someälämöön, epäjournalismia?

Valitseminen on olennainen osa journalis-
tista työtä. Journalismin uskottavuuden kan-
nalla olennaista on myös valintojen näkyväksi
tekeminen.

Niinpä perinteisissä journalistisissa teks-
teissä ovat taajaan käytössä sellaiset ilmaukset
kuin *NN:n mukaan* ja *hänen mielestään* sekä
sanoo, kertoo ja toteaa NN. Journalisti on erotta-
nut omat ajatuksensa lähteensä ajatuksista, ja
lukija on pysynyt kärryillä siteeraamisista ja
referoinneista.

Mutta miten on nyt, näinä kiivaasti sykkivinä
someaikoina? Pohdittua, ovatko esimerkiksi
journalistien livetwiitit journalismia tai miten
twiittien lukija pystyy tunnistamaan, kenen
sanoista ja muista valinnoista kulloinkin on
kyse.

Somessa toimiminen edellyttää niin jour-
nalisteilta kuin yleisöiltäkin uudenlaista
tekstilaji- ja kielitietoisuutta. Somettaminen
muuttaa perinteisiä journalistisia työtapoja ja
sumentaa käsityksiämme totutuista toimituk-
sellisista tekstilajeista.

Somen valtti on nopeus. Mutta kuinka nopeita
journalististen valintojen oikein tulee olla?
Millaista kielen pitää olla, jotta somejournalis-
mi on – journalismia?

uusiin tehtäviin

KUKA?

Edith Andersson, 39, on aloittanut *Iltalehden* parisuhde- ja seksitoimittajana 17. heinäkuuta. Aiemmin hän on työskennellyt muun muassa *IL:ssä* uutispäällikkönä, toimituksen esimiehenä ja *Aamulehden* uutispäällikkönä, toimittajana ja tuottajana. Hän on koulutukseltaan yhteiskuntatieteiden maisteri pääaineenaan tiedotusoppi.

Yhteiskunnallista näkökulmaa seksiin

Miksi hait *Iltalehden* parisuhde- ja seksitoimittajaksi?

Olen hyvin kiinnostunut parisuhteesta ja seksistä. Kun näin ilmoituksen tehtävästä, olin ensin ihmeissäni, mutta tajusin nopeasti, että tässä on valtavasti mahdollisuuksia.

Millaisia mahdollisuuksia?

Rakkauden, seksin ja parisuhteen alueilla riittää kirjoitettavaa ja pengottavaa. Ne ovat teemoja, jotka vaikuttavat sekä ihmisten yksityiselämässä että yhteiskunnallisesti.

Millainen on hyvä parisuhde tai seksijuttu?

Samanlainen kuin hyvä juttu yleisesti: se vastaa kysymykseen, joka ihmisillä on mielessä, vaikka he eivät tietäisi miettivänsä sitä.

Olet ollut vuodesta 2012 *IL:n* uutispäällikkönä. Miksi halusit pois päällikön paikalta?

Halusin päästä tekemään itse työtä, jonka vuoksi tulin alalle. Uutispäällikkönä mietin usein, miten itse kirjoittaisin jostakin aiheesta, jos voisin. Ennen *Iltalehteä* ehdin

olla *Aamulehdessä* reilut kolme vuotta pomotehtävissä.

Eikä se, että olen taas toimittaja, tarkoita että välttämättä tekisin samaa työtä 70-vuotiaaksi saakka.

”Älkää menkö viihaisina nukkumaan.”

Millaista uusi työsi on?

Tiivistähtistä uutis- ja lifestyletyötä parisuhde- ja seksiasioiden parissa. En tee ainoastaan pusukouluja ja haiseeko vaginasi erikoiselle tyyppisiä juttuja. Aiheena voi olla vaikka parisuhde- ja seksionnen jakautuminen esimerkiksi tulotason mukaan ja koskettavat parisuhdetarinat. Ja todennäköisesti kirjoitan myös jonkin verran yleisemmin terveys- ja perheasioista.

Oletko Suomen Carrie Bradshaw? Kirjoitatko mitään omasta elämästäsi?

En kirjoita eikä se kiinnostaisikaan lukijoita. Luulen, että bloginit hoitavat sen

puolen. Teen näkökulmia ja kolumneja, mutta kommentoin aiheita yleisellä yhteiskunnallisella tasolla.

Parisuhde- ja seksitoimittaja on *IL:ssä* uusi tehtävä. Lisääntyykö juttujen määrä aiheista?

Varmasti jonkin verran. Tähän asti *Ilta-lehti.fi*n Rakkaus- ja seksi -osiota ovat tehneet lehden lifestyletoimittajat muiden töiden ohessa. Tärkeintä on kuitenkin parantaa laatua ja lisätä juttujen kiinnostavuutta. Erikoistoimittaja pystyy seuraamaan aihepiiriään syvällisemmin kuin monista aiheista kirjoittava toimittaja.

Ja se, että *Ilta-lehti* vahvistaa parisuhde- ja seksiasioiden käsittelyä, ei tarkoita, että se olisi muusta pois. Myös esimerkiksi politiikan toimitukseen on rekrytoitu viime aikoina.

Minkä parisuhdeneuvon antaisit Journalistin lukijoille?

Älkää menkö viihaisina nukkumaan ja antakaa anteeksi aina silloin, kun se on mahdollista.

Janne Salomaa

SATTUU TAPAHTUU

Flirttailua maatalousnäyttelyssä

Oli joka-aamuinen palaveri *Länsi-Uusimaan* toimituksessa urani alkutaipaleella.

Kun päästiin minun kohdalleni, toimituspäällikkö ilmoitti, että lähtisin kuvaajan kanssa tekemään juttua jättikokoisista traktoreista, joita oli tuotu näyttille paikallisen maatalousliikkeen pihamaalle. Kyseessä oli jonkinlainen myyntinäyttely ja nähtävillä olisi myös muita, epäilemättä toinen toistaan kiehtovampia maatalouskoineita.

Pakkauduimme kuvaajan kanssa autoon. Matkan huokailin tylsää keikkakohtaloani. Perillä pistin kuitenkin toimittajavaihteen päälle. Kyselin ummet ja lammet parkkipaikalla nököttävistä metallikönnäreistä.

Pidin ehdottomana valttinani toimittajan työssä sitä, että osaan virittäytyä samalle taajuudelle haastateltavan kanssa. Maatalousyrittäjät, joita haastattelin mahdollisista traktorinostoaikaisista, vaikuttivat olevan huumoriveikkoja. Niinpä heittäydyin leikkiin mukaan. Tiedustelin vitsikkäästi muun muassa ”Mikä isossa vehkeessä viehättää?” ja ”Minkäslaisella pelillä sinä normaalisti kynät menemään?”

Vain yksi seurueesta oli hiljaisen oloinen. Sama mies halusi nähdä sitaattinsa ennen niiden julkaisua. Toimituksessa kirjoitin jutun ja lähetin sen haastateltavalle luettavaksi. Pian saapui vastaus. Juttu kuulemma oli ok, mutta muuten touhuni toimittajana olivatkin sitten kyseenalaisia. Lähteä nyt maatalousnäyttelyyn flirttaillemaan. Mitä ihmettä päässäni oikein liikkui?

Se on hyvä kysymys. Tarkka sosiaalinen silmäni ei ehkä ollutkaan täysin peltämätön.

Marjaana Varmavuori

KIRJOITAJA ON HELSINGIN SANOMIEN TOIMITTAJA.

KERRO MITÄ SINULLE ON SATTUNUT TYÖTÄ TEHDESSÄ. OTA YHTEYTTÄ TOIMITUKSEEN.

Seitsemän jäljellä. Aki Jörgensen kiertää syyskuun loppuun asti savolaisten paikallislehtien toimituksia. Juuri ennen projektin kesätaukoa hän oli ottamassa käyttöön uutta toimitusjärjestelmää Soisalon Seudun toimituksessa Leppävirralla yhdessä lehden päätoimittajan Eeva-Liisa Pennasen kanssa.

Sanomalehden konepellin alla

MARJA HONKONEN, TEKSTI • PENTTI VÄNSKÄ, KUVA

Joukko Savon ja Keski-Suomen lehtiä siirtyy yhteiseen toimitusjärjestelmään. Aki Jörgensen on mukana varmistamassa, että uusi järjestelmä mukautuu kaikkien tarpeisiin.

Taivattavana toimittajana Savon Sanomissa työskentelevä Aki Jörgensen on ollut tammikuusta lähtien lähes täysipäiväinen toimitusjärjestelmäekspertti. Hänen tehtävään on varmistaa, että 16 lehden koneisto toimii jatkossakin järkevästi, kun toimittajilla on kiire. "Toimitusjärjestelmän pitää

tukea tekemistä koko ajan", Jörgensen sanoo.

"Saatetiedotkin ovat journalistista tietoa. Niiden avulla kuva tai juttu voidaan löytää huomenna tai vuosien päästä arkistosta."

KESKISUOMALAINEN-KONSERNIN kaikki alue-, paikallis- ja kaupunkilehdet Savossa ja Keski-Suomessa ovat siirtymässä ennakoivaan taittoon ja yhteiseen toimitusjärjestelmään. Myös ulkoasut uudistetaan.

Huhtikuusta saakka Jörgensen on kiertänyt Savo ja auttanut toimituksia ottamaan käyttöön uuden Neo-järjestelmän. Takana on yhdeksän lehteä, edessä seitsemän.

Journalistiselta osalta projektia vetää kolmen hengen tiimi, jossa Jörgensenin vastuulla on toimitusjärjestelmä. Savon Sanomien ulkoasupäällikkö **Juha Hirvas-kero** rakentaa ennakoivaa taittoa ja ulkoasuja, ja työtä johtaa toimituspäällikkö **Riitta Raatikainen**.

Keski-Suomessa kiertue jalkautuu yhdeksään lehteen. Siellä käytönoton hoitaa toinen tiimi.

VAIKEINTA JÖRGENSENIN mukaan on käytäntöjen muuttaminen. Jos uudistukset ottaa käyttöön puolittain, lopputulokseksi voi saada vanhan ja uuden huonot puolet. Aiemmin Jörgensen on ollut

mukana kahdessa konsernin yhteistyömaakuntalehtien ulkoasu-uudistuksessa ja Neo-toimitusjärjestelmän käyttöönotossa. Nykyinen projekti on mutkikkaampi, sillä järjestelmän on palveltava erilaisia lehtiä yksipäiväisistä monipäiväisiin. Sama "härveli" auttaa toimituksia tekemään omannäköiset julkaisut, vaikka niitä jonkin verran yhdenmukaistetaan.

"Sepä se vasta hienostuneen hieno härveli onkin, kun se toimii", Jörgensen sanoo.

"Ja tietysti on niin, että jos sivulla on hyvä kuva paikallisista ihmisistä, niin kyllä se paikalliselta näyttää." ●

kolumni

Vaikeneminen kultaa

Journalismin tehtävä ei ole vain faktatietojen levittäminen. Tutkitusti yleisöt kaipaavat journalismilta

myös maailman tulkitsemista. Siksi tarvitaan tulkitsevia juttutyyppejä, kuten kolumneja.

Kun toimittaja on tutustunut pitkään johonkin aihepiiriin ja hänellä on tuosta aihepiiristä laaja asiantuntemus, on mielekästä kuulla hänen näkemyksiään siitä. Tai kun toimittaja on tehnyt laajan selvitystyön jonkin yksittäisen aiheen parissa, on järkevää kuulla hänen johtopäätöksiään.

Valitettavasti vain useissa kolumneissa ei ole kyse mistään tällaisesta. Usein toimittajalle tai hänen lähipiirilleen on tapahtunut

JANNE ZAREFF janne.zareff@yle.fi KIRJOITAJA ON YLEISRADION TOIMITTAJA.

”Kaikki puheenvuorojen julkaiseminen ei edistä julkista keskustelua.

jotain ikävää. Pyöräilijä on käyttänyt työkeästi, joten kolumnissa kerrotaan, millaisia kaikki pyöräilijät ovat. Tai välttämättä mitään ei ole edes tapahtunut: toimittaja vain arvelee vaikkapa lasten muutuneen laiskoiksi ja kirjoittaa kolumnin siitä, millaisia nykyvanhemmat ovat. On vaikea nähdä,

millaista mielekästä tehtävää tällaiset kolumnit täyttävät, ellei laskea paljon puhuttua ”keskustelun herättämistä”.

Se, että jokin kirjoitus herättää keskustelua ei kuitenkaan mitenkään väistämättä tarkoita, että tuo kirjoitus oli tarpeellinen tai hyödyllinen. Se voi tarkoittaa, että kir-

joituksen väitteet menivät niin päin honkia, että ihmiset joutuivat oikaisemaan niitä. Se voi tarkoittaa, että kirjoitus oli turhaan loukkaava ja ihmiset halusivat ilmaista sympatiansa turhaan loukatulle.

Julkinen keskustelu voi parhaiten silloin, kun esiin seuloituvat parhaiten perustellut, olennaisimmat asiat huomioivat puheenvuorot. Tehokas jakeluorganisaatio voi kuitenkin nostaa tehokkaasti julkisuuteen myös puheenvuoroja, joilla ei tällaisia hyveitä ole. Isommilla resursseilla voi jaella sisältöään yhdentekeviä puheenvuoroja, jotka vievät väistämättä huomiota paremmilta, mutta heikommilla jakeluresursseilla julkaistuilta teksteiltä. Siksi kaikki puheenvuorojen julkaiseminen ei edistä julkista keskustelua, joskus käy päinvastoin.

Joskus journalistin vastuu laadukkaasta julkisesta keskustelusta ylläpitämisestä voi tarkoittaa vaikeamista.

K-kauppiasliitto on K-kauppiain yhteistoiminta- ja edunvalvontajärjestö, johon kuuluu noin 1 100 K-kauppiasyrittäjää. Liiton perustehtävänä on K-kauppiasyrittäjyyden kehittäminen ja vahvistaminen sekä jäsentensä yhteisten etujen ajaminen. K-kauppiat, Kesko ja K-kauppiasliitto muodostavat yhdessä K-ryhmän, vahvan suomalaisen kaupan alan toimijan. K-kauppiasliitossa kauppiain tukena toimii 16 hengen toimisto, joka sijaitsee Helsingissä. www.k-kauppiasliitto.fi

K-kauppiasliittoon on nyt haussa

PÄÄTOIMITTAJA

Kehittyvä Kauppa -lehdelle.

ETSIMME rooliin näkemyksellistä, neuvottelutaitoista ja suoraselkäistä henkilöä, jonka ammattitaitoon luotetaan. Digikanavat ja sosiaalinen media ovat sinulle tuttuja ja näet niiden tarjoamat mahdollisuudet, mutta ymmärrät myös printin vahvuudet.

TARJOAMME kaupan alan näköalapaikan ja journalistisesti kiinnostavan tehtävän vakavaraissa, joustavassa ja pitkiä työsuhteita arvostavassa työympäristössä, jossa saat itsenäisen toimintavastuun.

Lähetähän hakemuksesi ansioluetteloiheen mahdollisimman pian, mutta 27.8 mennessä, otsikolla ”K-kauppiasliitto/Päätoimittaja” osoitteeseen: applications@compasshrg.fi

Lisätietoa tehtävästä antaa torstaisin ja perjantaisin konsulttimme

Sini Kalalahti 010 320 2417 tai sini.kalalahti@compasshrg.fi.

KAUPPIASLIITTO

Valovoimainen ruokajournalisti

Ruokatoimittaja **Elina Jyvä**s kuoli äkilliseen sairauskohtaukseen 30. kesäkuuta. Hän oli syntynyt 18. helmikuuta 1977.

Elina aloitti uransa 2000-luvun taitteessa ja loi nopeasti verkoston, joka luotti tuoreen kasvatustieteen maisterin ja kotitalousopettajan kykyihin.

Vuosien varrella Elina teki vapaana toimittajana juttuja muun muassa *Glorian Ruoka & Viiniin* ja *Helsingin Sanomiin*. Viimeiset neljä vuotta hän toimi A-lehdissä *Maku-* ja *Kaneli & Sokeri* -lehtien tuottajana.

Työn ohella Elina piti *Baking Instinct* -blogia. Elinan sivupersonan, aatelisneito Eleanora von Smöörin tarinoissa seikkailtiin makeuden maailmassa. Blogi siivitti Elinaa kirjoittamaan samannimisen leivontakirjan (Tammi 2014), jonka häikäisevä tyyli ja omaperäiset makuyhdistelmät tekivät siitä ajattoman klassikon.

Toukokuussa uudet tuulet kutsuivat Elinaa ja hän siirtyi viestintäyrittäjäksi. Tie oli valoisa ja avoinna.

Elina rakasti matkustamista, kulttuuria ja värikkäitä kukkia. Onnellisimmillaan hän oli turkoosin meren äärellä yhdessä rakkaittensa, mieheensä **Petterin** ja poikansa **Sante-rin** kanssa.

Hulvattoman huumorintajuista ja lämminsydämistä Elinaa jäi kaipaamaan laaja ystävien ja kollegojen joukko.

Emilia Kolari, Uura Hagberg

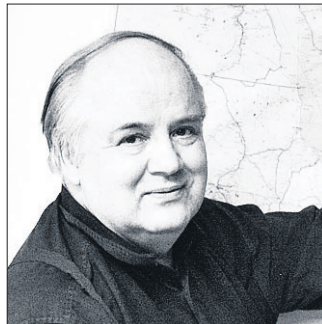
KIRJOITTAJAT OVAT ELINAN KOLLEGOJA
MAKU-TOIMITUKSESTA.

Pätevä toimittaja ja herrasmies

Suomen Tietotoimiston STT:n pitkäaikainen ulkomaantoimittaja **Jussi Vapaasalo** kuoli pitkään sairastettuaan 26. kesäkuuta 2017. Hän oli syntynyt 16. toukokuuta 1939.

Jussin ura STT:ssä alkoi jo vuonna 1966 ja jatkui eläköitymiseen saakka vuonna 2004. Ulkomaantoimituksessa hän työskenteli toimittajana, toimitussihteerinä sekä varaesimiehenä. Uralle mahtui maailmanpolitiikan kiemuroiden seuraamista niin Helsingin Ety-kokouksessa kuin YK:n päämajassa.

Jussin pitkä kokemus ja aito kiinnostus lähes kaikkea mahdollista kohtaan näkyi hämmästyttävänä yleistiedon määränä. Jos jotain asiaa sattui toimituksessa ääneen ihmettelemään, Jussilta hyvin todennäköisesti tuli siihen pian asiantunteva kommentti. Yleissivistystä rydytti vahva ja

monipuolinen kielitaito.

Kenties mieleenpainuvampaa oli kuitenkin asenne työtovereita kohtaan. Jussi ei ollut tärkeilevä besserwisser vaan kohtelias herrasmies, jolla ei ollut koskaan niin kiire, etteikö kollegoja olisi ehtinyt kuunnella ja auttaa. Tämä koski myös nuoria ja kokemattomia, minkä moni aloittelevalle toimittajalle sai STT:n ulkomaantoimituksessa vuorollaan kokea.

Niilo Simojoki

KIRJOITTAJA STT:N ULKOMAAN-
TOIMITTAJA JA JUSSI VAPAASALON
ENTINEN TYÖTOVERI.

LEHTIKUVAAJIEN KOPIOSTO- APURAHOJA HAETTAVANA

Jokesin Lehtikuvaajarahaston apurahat ovat haettavana valokuvaproduktioiden tekemiseen tai kuluihin sekä läheisesti lehtikuvausta sivuaviin opintoihin ja tutkimuksiin. Apurahaa hakevan lehtikuvaajan Kopiosto-valtakirjan tulee olla luovutettu Journalistiliitolle tai hakijan oikeus Kopiosto-apurahiin on hakemuksessa perusteltava ammatillisella toiminnalla.

Haku alkaa 18.8. ja päättyy 15.9.2017 kello 17. Hakemukseen kuuluva sitoumus tulostetaan ja postitetaan allekirjoitettuna säätiön toimistolle.

Hakemus tehdään sähköisesti Jokesin apurahajärjestelmään osoitteessa <https://www.aspicore-asp.net/jokes/>

Lisätietoa Lehtikuvaajarahaston apurahoista:

Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö
www.jokes-saatio.fi, toimisto@jokes-saatio.fi

Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON
JOURNALISTIIKAN OPPIAINEEN ja AINEJÄRJESTÖ LÖÖPPI RY:N

30-VUOTISJUHLA

Lauantaina 30.9. Agoralla (Mattilanniemi 2, 40100 JYVÄSKYLÄ)

Alumnit tervetuloa!

Ilmoittautuminen aukeaa elokuun lopulla.

Lisätietoja osoitteesta: looppi.org

Etsi Xpertti

**ETSII TUTKIJAN JUTTUUSI
ILMAN HAKUSANOJA,
AVOIN KYSYMYS RIITTÄÄ.**

www.etsixpertti.fi

Palveluksessa yliopistot,
tutkimuslaitokset ja

Ajan tasalle. Lehdistön tes-neuvottelukuntaan kuuluva Sylvia Björn sanoo, että lisääntyneestä vastuusta kuuluu myös palkita.

Palkkapaine kasvaa

MANU HAAPALAINEN, TEKSTI • AINO HUOVIO, KUVA

Syksyn tes-neuvotteluissa tullaan puhumaan palkankorotuksista, sanoo Journalistiliiton edunvalvontajohtaja Petri Savolainen.

Kaikki yhdeksän Journalistiliiton työehtosopimusta ovat katkolla tulevana syksynä, loka- ja joulukuun välisenä aikana. Liiton edunvalvontajohtaja **Petri Savolainen** sanoo, että palkankorotukset ovat tulevilla tes-kierroksella realismia.

Vuonna 2016 solmittu kilpailukyky sopimus tarkoitti palkansaajille nollakorotuksia ja työajan pidennystä. Talouden nyt käännyttyä nousuun keskusteluilmapiiri on korotuksille suopeampi.

"Siitä kertoo keväästä asti nähty lähtöasetelmien haku julkisuudessa", Savolainen sanoo.

"Palkansaajapuolella nähdään, että korotusvaraa on.

Työnantajapuoli taas tuo esiin, että varaa ei vielä ole, ja että edelleen ollaan jäljessä kilpailijamaita."

Savolaisen mukaan palkkapainetta luovia tekijöitä on juuri nyt paljon: Kikyn lisäksi takana on useampi muukin maltillinen keskitetty työmarkkinaratkaisu. Talous on media-alallakin jälleen kasvussa, mutta Journalistiliiton työmarkkinatutkimuksen mukaan alan ansiokehitys on tästä huolimatta pysähtynyt. Talouskasvu ruokkinee jatkossa inflaation nousua.

Keskustelua on edelleen käyty "Suomen mallista", jossa vientialat määrittäisivät yleisen korotustason. Mallin ajatus on otettu Ruotsista. Länsinaapurissa tehtiin kolmivuotinen sopimus peräti 6,5 prosentin palkankorotuksilla, sisältäen matalapalkkaerän.

LEHDISTÖN TES-VALIOKUNTAAN kuuluva *Hufvudstadsbladetin*

Sylvia Björn huomauttaa, että lehdistön ansiotaso on viime vuodet kehittänyt muita huomattavasti. Samaan aikaan työnteon kuva on toimituksissa muuttunut.

"Vastuuta jaetaan toimituksissa yhä useammin ja yhä laajemmin. Tarvittava osaaminen on paljon kirjavampaa kuin ennen. Työnantajat myös kilpailevat monipuolisesta osaamisesta. Sen pitäisi näkyä myös palkkoissa", Björn sanoo.

Petri Savolainen korostaa liiton seuraavan loppukesästä alkaneita muiden liittojen sopimusneuvotteluita tiiviisti. Metsäteollisuus ja Paperiliitto aloittivat neuvottelut elokuun alussa.

"On hyvä, että emme ole ensimmäisenä neuvottelemassa. Perinteisesti liittokierroksilla on käynyt niin, että myöhemmin neuvottelevat pyrkivät tekemään parempia sopimuksia kuin aiemmin neuvotelleet." •

URAVALMENNUS JATKUU SYYSKUUSSA

Journalistiliiton järjestämän uravalmennuksen uusi kierros käynnistyy keskiviikkona 13. syyskuuta. Koulutuspäällikkö **Nina Porra** kertoo, että verkko- ja puhelinvalmennuksen yhdistelmästä on saatu pääsääntöisesti erittäin positiivista palautetta.

"Valmennus on aiempaa pidempi ja syvällisempi, ja se lisää mahdollisuuksia onnistua", Porra sanoo.

Journalistiliitto on tarjonnut jäsenilleen uravalmennusta keväästä 2016 lähtien. Valmennus on ollut alusta lähtien niin suosittua, että moni halukas on jäänyt rannalle.

Näin ollen valmennuksessa siirryttiin tänä vuonna yhdistelmään, jossa kaikki voivat osallistua kuukauden mittaisiin videovalmennuksiin, joihin liittyy myös tehtäviä. Ensimmäisen osan suorittaneiden kesken arvotaan jatkopaikat henkilökohtaisiin puhelinvalmennuksiin.

Keväällä näitä paikkoja jäi yli, joten nekin ovat jaossa nyt syksyllä. Henkilökohtaiseen puhelinvalmennukseen pääsee nyt 89 osallistujaa.

Verkkovalmennusten teemana ovat viime kevään tapaan työnhaku, ura ja osaaminen sekä hyvinvointi.

Lisätietoja valmennuksesta löytyy osoitteesta urapalvelut.fi/journalistiliitto.

Marja Honkonen

TV-TUOTANTOJEN TYÖEHDOT RUODINNASSA

Journalistiliitto kutsuu tv-tuotannoissa työskenteleviä keskustelemaan alan työehdoista ja työn tekemisen tavoista. Keskiviikkona 20. syyskuuta kello 16.30 liiton toimistolla Hakaniemessä järjestettävässä tilaisuudessa käydään läpi muun muassa sitä, miten elokuva- ja tv-tuotantojen työehtosopimus vastaa työelämän tarpeisiin. Tilaisuus on avoin kaikille tv-tuotantotyöntekijöille.

Tilaisuudessa julkaistaan myös tv-tuotantoja koskevan työehtosopimus-kyselyn tulokset. Liiton verkkosivuilla olevaan kyselyyn ehtii vastaamaan 15. syyskuuta saakka. Kysely koskee työsuhteessa kaupallisella tv-tuotantalalla työskenteleviä tv-ohjelmatyöntekijöitä.

Marja Honkonen

JOURNALISTI.fi

Journalisti
myös
verkossa

Kehityskysymykset haltuun!

➤ Media-alaa opiskeleva tai jo työssä oleva toimittaja! Haluatko vaikuttaa siihen, millainen maailma uutisoinnista aukeaa? Haluatko kehittää taitojasi ja kykyjäsi uutisoida kehityskysymyksistä monipuolisesti ja kattavasti?

➤ Vikes ja Kansanvalistusseura tarjoavat toimittajille käytännönläheisen koulutuksen kehityskysymysten uutisoinnista. Saat myös reilusti käytännön vinkkejä siitä, miten luoda kontakteja ja miten myydä juttuja uutispääliköille ja mediataloille.

AIKA: 21.9.-23.9.2017

PAIKKA: Haaga-Helia, Helsinki

MAKSU: Koulutus on maksuton. Pidätämme kuitenkin 50 euron sitoutumismaksun ilmoittautumisen yhteydessä, joka palautetaan koulutuksen päätteeksi

HAKU: Lähetä englanninkielinen vapaamuotoinen hakemus CV:n kera 28.8. klo 12.00 mennessä: riikka.seppala@vikes.fi

KOULUTUSKIELI: Englanti.

TOIVOMME SINULTA:

- Alle kymmenen vuotta työkokemusta toimittajan työstä
- Kiinnostusta ulkomaan-toimittajan työhön sekä kansainvälisiin kysymyksiin
- Halua tutustua toimittajiin ympäri maailmaa ja käsitellä maailmanlaajuisia kysymyksiä työssäsi

KANSANVALISTUSSEURA
The Finnish Lifelong Learning Foundation

JOURNALISTI

Journalisti Journalisten
Suomen Journalistiliiton
ammattilehti

93. vuosikerta 18. 8. 2017

TOIMITUS

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA
/ANSVARIG CHEFREDAKTÖR
Markku Lappalainen
040 586 0613

TOIMITUSSIHTEERI
/REDAKTIONSSSEKRETERARE
Manu Marttinen 050 310 3036

TOIMITTAJAT/REPORTARAR
Nina Erho 050 379 8155
Marja Honkonen 050 379 9108

ULKOASU/LAYOUT
Kai Widell 050 576 2746
Heli Saarela (vapaalla)

SÄHKÖPOSTI
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi,
förnamn.släktnamn@journalistiliitto.fi

VERKKOLEHTI
www.journalisti.fi

TILAUKSET/BESTÄLLNINGAR
Jaicom Oy 03 4246 5383
journalisti@jaicom.com

PAINO/TRYCKERI
I-print Oy, Seinäjoki
ISSN 1236-3596 (painettu/tryckt)
1458-4271 (verkko/nät)

JULKAISIJA/UTGIVARE
Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund
09 612 2330, faksi 09 640 361
PL 50, 00531 Helsinki

SEURAAVAN LEHDEN
ILMESTYMISAIKATAULU

10/2017 aineisto 30.8.
ilmestyy 8.9.

ILMOITUSMYNTI:
ilmoitukset.journalisti@
journalistiliitto.fi, 044 755 5002

Aineisto-ohjeet, väriprofiilin
ja hinnat löydät osoitteesta
www.journalisti.fi › ilmoittajille

VARAA ILMOITUSTILASI
AJOISSA.

ILMOITUKSET
3,00 €/PMM

Suomen Journalistiliitto

PUHELINVAIHE / TELEFONVÄXEL
(09) 6122 330

KÄYNTIOSOITE / BESÖKADRESS
Säästöpankinranta 2, 7.krs.
00530 Helsinki
Sparbankskajen 2, 7. vån.
00530 Helsingfors

POSTIOSOITE / POSTADRESS
Siltasaarenkatu 16, 00530 Helsinki
Broholmsgatan 16, 00530 Helsingfors
PL 252, 00531 Helsinki /
Box 252, 00531 Helsingfors

SÄHKÖPOSTIT / E-POST
info@journalistiliitto.fi
jasenasiat@journalistiliitto.fi
(jäsenasiat/medlemsärenden)
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
förnamn.efternamn@journalistiliitto.fi

VERKKOSIVUT / WEBBSIDOR
www.journalistiliitto.fi
www.journalistförbundet.fi

FINKA / A-KASSA
www.finka.fi
(09) 8689 400

*Suomen Journalistiliitto on
ammattijärjestö, jonka tehtävä on
valvoa journalistien ja journalismin
etuja. Jäsenkuntamme koostuu viestintä-
alan ammattilaisista, kuten toimittajista,
kuvaajista, graafikoista, kääntäjistä ja
kustannustoimittajista.*

Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund

Pesiskentän palapeliä

Pesäpallo on Hanna Laukkasen mukaan psykologista taistoa, jossa vastustajan joukkueesta pyritään löytämään palapelin heikoin pala. Silloin vastustajan koko rakennelma kaatuu.

JANNE SALOMAA, TEKSTI • HANNU HUTTU, KUVA

Pesäpallo on aina ollut osa Nurmeksessa kasvaneen **Hanna Laukkasen** elämää. Hänen isänsä pelasi maakuntasarjassa, ja perhe kiersi mukana otteluissa. "Parasta oli mennä isän kanssa 'kiilaan' (pesäpallopelin alku- ja loppuasetelmaan), kun palkintoja jaettiin."

Laukkanen itse aloitti pesäpallon seitsemän vanhana ja pelasi koko kouluikänsä Nurmeksensepoissa. 16-vuotiaana hän pääsi mukaan aikuisten peleihin maakuntasarjassa. Samaan aikaan molempiin lonkkiin ja sääriin isivät sietämättömät kivut.

"Yritin jatkaa, mutta kentällä tuli paha mieli, koska en pystynyt antamaan itsestäni kaikkea."

17-vuotiaasta lähtien Laukkanen on pelannut pesäpalloa vain harrastejoukkueissa. Silti hän haluaa antaa kentällä kaikkensa. Jalatkaan eivät aikuisiällä ole enää vihoitelleet.

"Olen todella kilpailuhenkinen ja haluan aina voittaa, jopa silloin kun vastustaja on selkeästi vahvempi. Petyn, jos muu joukkue ei ota pelaamista yhtä tosissaan."

Onneksi Laukkasen pelikaverit Suomensalmen Rastissa ovat hyvin motivoituneita.

"Heinäkuussa treenit sattui kerran päivälle, jolloin satoi kaatamalla. Olin aivan varma, että olen ainoa kentällä. Mutta siellä meitä oli 14 naista harjoittelemassa litimärkinä puolitoista tuntia. Kaverini kysyi sen jälkeen, onko meillä lääkitys ihan kohdillaan. Vastasin että on, ja motivaatio harjoitella myös".

VAIKKA KENTÄLLÄ ollaan välillä paitsi sateesta myös hiestä märkinä, pesäpallo on Laukka-

sen mielestä ennen kaikkea älypeli.

"Jokaisella joukkueella on sisäinen merkkinsä, jonka avulla sovitaan, millaisia lyöntejä lyödään ja milloin edetään. Pelaajat tekevät virheitä Superpesis-otteluissakin: juoksija juoksee väärään aikaan tai lyöjä lyö väärän lyönnin."

Ottelut ovat psykologista taistoa alusta loppuun.

"Vastustajan kanttia koetellaan katseilla, taktisilla väärillä, huutamisella ja erilaisilla heitoilla."

"Ihmisiä pitää osata lukea ja hahmottaa, mitä he aikovat ja suunnittelevat."

Kuten toimittajan työssäkin, sosiaalinen kanssakäyminen on pesäpallossa keskeistä.

"Ihmisiä pitää osata lukea ja hahmottaa, mitä he aikovat ja suunnittelevat. Vastustajajoukkueesta pitää kaivaa mahdollisimman paljon tietoa esimerkiksi heidän merkistään."

Laukkanen vertaa pesisjoukkuetta palapeliin. Jokaisella on kentällä roolinsa. Jos yksi pala ei sovi, koko palapelin asetelma muuttuu.

"Jos vaikka siepparilla on huono päivä, vastustaja pyrkii lyömään siepparia kohti niin paljon kuin vain voi. Jos sieppari epäonnistuu, takana olevat pelaajat joutuvat tekemään töitä paikatakseen häntä, jolloin paikkaajilta vapautuu tilaa. Jos yksi pelaaja epäonnistuu, muutkin epäonnistuvat." ●

VAPAALLA

HANNA LAUKKANEN

● Suomussalmella asuva 28-vuotias toimittaja. Kotoisin Nurmekselta.

● Työskentelee Ylä-Kainu-lehdessä. Ollut aiemmin toimittajana Kalevassa, Iltalehdessä, Turun Sanomissa, Iisalmen Sanomissa, Ylä-Karjalassa ja San Diego Community Newspaper Groupin kolmessa paikallislehdessä Kaliforniassa.

● Yhteiskuntatieteiden maisteri, opiskellut journalistiikkaa Tampereen yliopistossa.

● Harrastaa 4–6 kertaa viikossa liikuntaa: pesäpalloa, jääkiekkoa, jazztanssia, lenkkeilyä ja hiihtoa.

◀ Jatkuvasti liikkeessä.

Hanna Laukkanen pelaa pesäpalloa Suomussalmen Rastin harrastejoukkueessa. Ryhmällä on kesällä kahdet treenit viikossa ja talvella yhdet. Lisäksi Laukkanen harrastaa jääkiekkoa, jazztanssia, lenkkeilyä ja hiihtoa.

Löylyssä ja läpällä!

Aamulehden päätoimittaja **Jouko Jokinen** käynnisti kesäkolumnillaan 23. heinäkuuta lehtienvälisen taistelun, josta ei vaiheita, roiskeita eikä lukijoiden kokemaa myötähäpeää puuttunut.

Päätoimittaja Jokinen päätyi pohdinnoissaan siihen lopputulemaan, että suomalainen saunakulttuuri korahotelee jo kuoleman läheisyydessä, vaikka hieman kiviä kääntelemällä olisi voinut päätyä päinvastaiseenkin päätelmään.

Jostain syystä Helsingissä ilmestyvä sanomalehti *Helsingin Sanomat* provosoitui Jokisen pohdinnoista niin paljon, että lähti useamman jutun voimin kirjoittamaan paikallisesta saunakulttuurista.

”Olen syvästi huolissani myös huumorin kuolemasta.

Jouko Jokinen, päätoimittaja, *Aamulehti*

Ensin *Hesari* julkaisi 25. heinäkuuta seikka-peräisen reportaasin Sompasaunasta. Jutussa todettiin muun muassa, että oikeastaan juuri Sompasaunan ansiosta Suomi on saunomisen suurvalta. Jo seuraavana päivänä sama sauna oli kuitenkin muuttunut seksuaalisen häirinnän pesäkkeeksi, jossa tunnelma on ”päälle-käyvä ja likainen”.

Noin viikko Jokisen kirjoituksen jälkeen *HS:n* toimittaja puolestaan todisteli datajournalismin voimin ”tamperelaisen paikallislehden” päätoimittajan olevan väärässä, ja että ”saunakulttuuri voi Helsingissä paremmin kuin pitkään aikaan” (*HS* 29. heinäkuuta).

Ja kuin hiipuvat löylyt, tämäkin keskustelu päättyi suomalaiskansallisen latteasti ”läppähän se vain oli” -argumenttiin. Eihän tässä nyt lehtijuttuja tosissaan kirjoitella, huumorillahan minä vaan.

”Olen syvästi huolissani paitsi suomalaisen saunakulttuurin heikkenemisestä myös huumorin kuolemasta julkisessa keskustelussa”, Jokinen kirjoitti (*HS* 1. elokuuta).

Manu Marttinen

Alfatoimittaja kirveensä varressa

Samoihin aikoihin, kun *Hesari* ja *Aamulehti* vihoivat toisiaan harmpaat irvessä ja Sompasauna muuttui suttuiseksi pervosaunaksi, ilmestyi apajille myös *Ilta-Sanomien* paljastavan journalismin erikoisreportteri.

Toimittaja päätyi juttukeikallaan hakkaamaan halkoja ilkosillaan ja kirjoittamaan aiheesta noin kolmasosan koko juttunsa mitasta, tähän tyyliin:

”Koska saunijat pyörittävät Sompasaunan toimintaa itse, on oikeus ja kohtuus, että myös toimittaja ottaa kirveen käteen ja pilkkoo puita. Saunan jälkeen tietenkin alasti.”

”Toisaalta saan varmaan myös syyttää ihan itseäni, kun tartuin alasti munasillani kirveeseen alfa-viikingin elkein. Olisihan niitä puita voinut pilkkoa vaatteetkin päällä.”

”Tilanne on ehkä enemmän huvittava, tavallaan jopa imarteleva, mutta ennen kaikkea hämmäntävä. Kun samainen tyyppi kehuu vielä miehuuteni mittoja, vastaan puoliksi kiusaantuneen kiitoksen ja sanon kasvattaneeni sen ihan itse.”

Siis hetkonen! Toimittajahan kirjoitti juttuunsa, että hänellä on iso penis.

Liekö kyse toimituksen sisäisestä vedonlyönnistä, siis että mitä kaikkea juttuihin voi kesän aikana ujuttaa, vai mistä? Ainakin perinteiset sananmuunnostempaukset tämä hämmäntävä avautuminen voittaa mennessä tullen.

Jutusta ei käy ilmi, missä vaiheessa tai vaatetuksessa toimittaja haastatteli jutun otsikkoon päätyneen henkilöä. ”IS kävi Sompasaunan löylyissä – Jenna, 28: ”Kuljen täällä bikineissä, se tekee olostani turvallisemman.”

Manu Marttinen

